

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Πρεσβεία της Ελλάδος στο Παρίσι
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών
Υποθέσεων

Ο Τομέας των Κατασκευών στη Γαλλία

Αύγουστος 2021

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1. ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΟΜΕΑ.....	4
i. Αξία παραγωγής.....	4
ii. Κύκλος εργασιών.....	4
iii. Επιχειρήσεις του τομέα.....	5
iv. Βασικά μεγέθη ανά τομέα.....	7
2. Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ.....	8
i. Συνολική οικοδομική δραστηριότητα.....	8
3. Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	13
i. Επιπτώσεις πανδημίας Covid-19	13
ii. Διαχρονική εξέλιξη κύκλου εργασιών τομέα.....	13
iii. Κύκλος εργασιών ανά κατηγορία δημοσίων έργων.....	15
iv. Κύκλος εργασιών ανά γεωγραφική περιοχή.....	17
v. Κύκλος εργασιών ανά αναθέτουσα αρχή.....	18
vi. Δημόσιοι διαγωνισμοί.....	18
4. Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ.....	20
i. Παραγωγή/Ζήτηση δομικών υλικών.....	20
ii. Εισαγωγές δομικών υλικών – Ανταγωνισμός.....	20
5. ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	24
i. Διάθεση προϊόντων δομικών κατασκευών στην Ε.Ε.....	24
ii. Γαλλικοί οργανισμοί τεχνικής αξιολόγησης.....	28
6. ΣΥΜΒΑΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ.....	29
7. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ.....	31
i. Προκλήσεις	31
ii. Προοπτικές του κλάδου	32
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	36
Χρήσιμες Διευθύνσεις.....	36

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τομέας των κατασκευών αποτελεί σημαντικό κλάδο της γαλλικής οικονομίας. Με συνολικά 472.400 επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν περίπου 1,4 εκ. εργαζομένους, ο τομέας κατέγραψε κύκλο εργασιών ύψους 305 δισ. ευρώ και δημιούργησε προστιθέμενη αξία 101 δισ. ευρώ το 2018. Οι εταιρείες του τομέα αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 15% των εταιρειών σε εμπορεύσιμους τομείς πέραν του γεωργικού και του χρηματοοικονομικού, το 11% των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, το 8% του συνολικού κύκλου εργασιών και το 9% της συνολικής προστιθέμενης αξίας, σύμφωνα με τα στοιχεία του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής και Οικονομικών Μελετών INSEE¹.

Ο τομέας των κατασκευών περιλαμβάνει την ανάπτυξη ακινήτων, την κατασκευή οικιστικών και μη οικιστικών κτηρίων, τα τεχνικά έργα υποδομών (δημόσια έργα) και την εξειδικευμένη κατασκευή. Το 2018, τα εξειδικευμένα έργα αντιπροσώπευαν τα δύο τρίτα της προστιθέμενης αξίας των κατασκευών, τα τεχνικά έργα υποδομών το 15%, η κατασκευή κτηρίων το 10% και η ανάπτυξη ακινήτων το 6%.

Η πανδημία Covid-19 είχε σημαντικές επιπτώσεις στον τομέα των κατασκευών. Το μέγεθος της συνολικής οικοδομικής δραστηριότητας (ιδιωτικής και δημόσιας), κατά το 2020, στο σύνολο της χώρας κατέγραψε πτώση κατά 14,5% για τα οικιστικά κτήρια και 22,6% για τα εμπορικά κτήρια σε σχέση με το 2019. Από την πλευρά του, ο τομέας των δημοσίων έργων, σημείωσε ιστορική πτώση της δραστηριότητας κατά 12,5%, σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Ομοσπονδίας Δημοσίων Έργων. Τέλος, ο τομέας δομικών υλικών κατέγραψε πτώση της δραστηριότητας κατά 17% κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020. Η ανάκαμψη της δραστηριότητας κατά 4,5% το 2ο εξάμηνο δεν κατάφερε να αντισταθμίσει την πτώση αυτή, με αποτέλεσμα το 2020 να λήξει με μείωση της παραγωγής κατά 7%.

---

¹ https://www.insee.fr/fr/outil-interactif/5367857/tableau/70_SAC/74_CON

1. ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΟΜΕΑ

i. Αξία παραγωγής

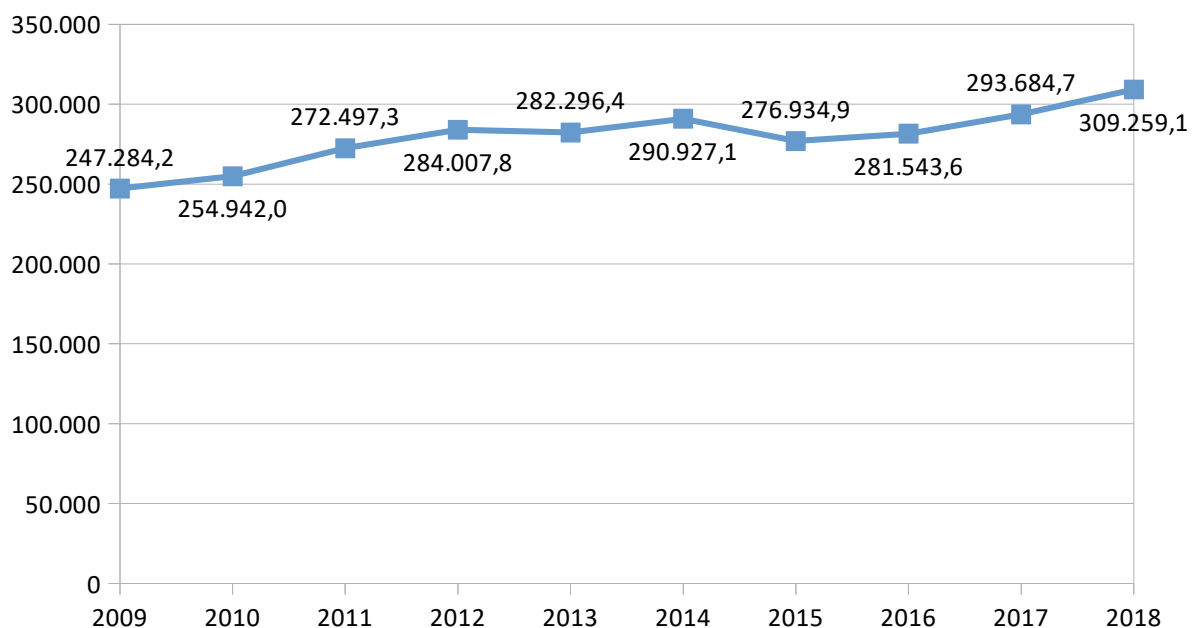
Η αξία παραγωγής του κατασκευαστικού τομέα στη Γαλλία έχει γνωρίσει ήπια ανάπτυξη κατά την τελευταία 10ετία. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, κατά το διάστημα 2009-2018, η αξία παραγωγής αυξανόταν με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 2,5% για να διαμορφωθεί το 2018 σε 309,26 δισ. ευρώ (από 247,3 δισ. ευρώ το 2009).

Τομέας κατασκευών στη Γαλλία – Αξία παραγωγής 2009-2018 σε εκ. ευρώ

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αξία παραγωγής	247.284,2	254.942,0	272.497,3	284.007,8	282.296,4	290.927,1	276.934,9	281.543,6	293.684,7	309.259,1

Πηγή: Eurostat

Εξέλιξη αξίας παραγωγής κατασκευαστικού τομέα 2009-2018

Πηγή: Eurostat

ii. Κύκλος εργασιών

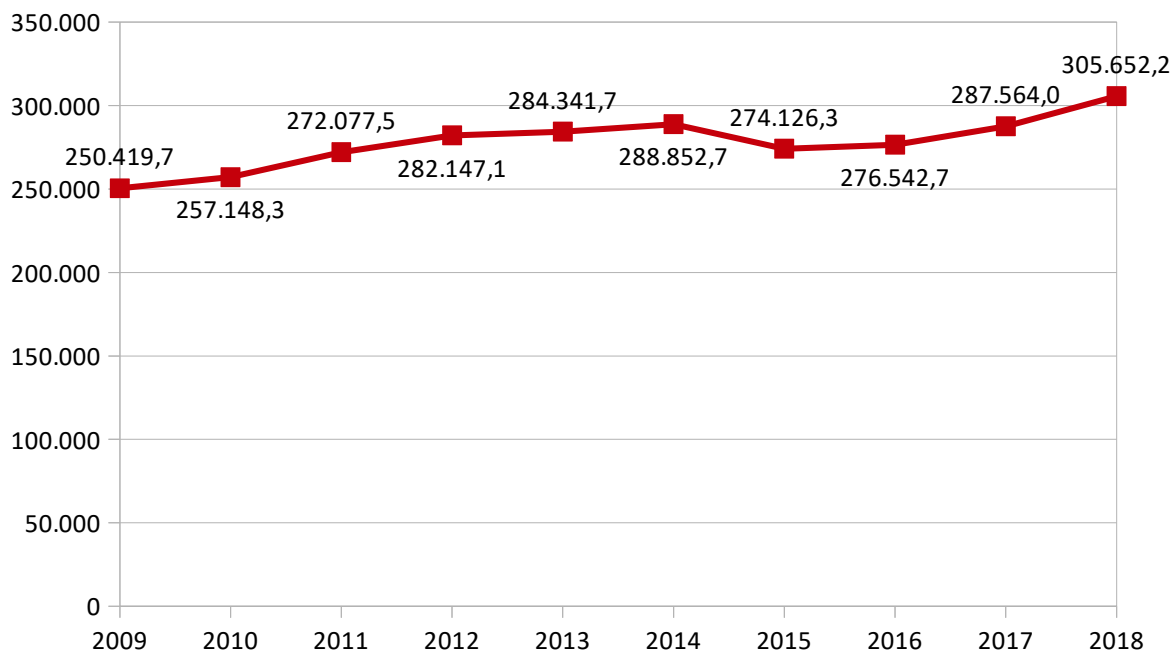
Ο κύκλος εργασιών του γαλλικού κατασκευαστικού τομέα έχει κι αυτός καταγράψει έναν σχετικά σταθερό ρυθμό ανάπτυξης την τελευταία δεκαετία, με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 2,24%. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το 2018, που αποτελεί το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, ο κύκλος εργασιών του τομέα ανήλθε σε 305,6 δισ. ευρώ, έχοντας αυξηθεί κατά 6,3% σε σύγκριση με το 2017.

Τομέας κατασκευών στη Γαλλία – Κύκλος εργασιών 2009-2018 σε εκ. ευρώ

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κύκλος εργασιών	250.419,7	257.148,3	272.077,5	282.147,1	284.341,7	288.852,7	274.126,3	276.542,7	287.564,0	305.652,2

Πηγή: Eurostat

Εξέλιξη κύκλου εργασιών κατασκευαστικού τομέα 2009-2018

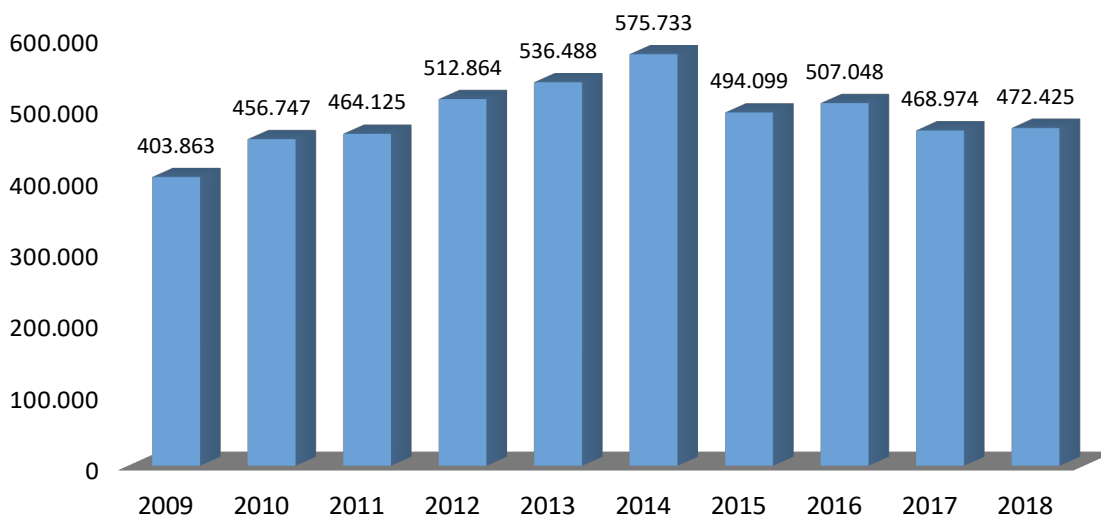

Πηγή: Eurostat

iii. Επιχειρήσεις του τομέα

Σύμφωνα με στοιχεία του Γαλλικού Ινστιτούτου Στατιστικής και Οικονομικών Μελετών INSEE, το 2018, ο κλάδος των κατασκευών στη Γαλλία συγκέντρωνε 472.400 εταιρείες. Εάν εξαιρεθούν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις και οι μικροεπιχειρηματίες που υπάγονται σε ειδικά φορολογικά καθεστώτα, ο τομέας συγκέντρωνε 350.300 επιχειρήσεις. Οι εταιρείες αυτές αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 15% των εταιρειών σε εμπορεύσιμους τομείς πέραν του γεωργικού και του χρηματοοικονομικού, το 11% των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, το 8% του συνολικού κύκλου εργασιών και το 9% της συνολικής προστιθέμενης αξίας. Στο κατωτέρω διάγραμμα παρουσιάζεται η εξέλιξη του αριθμού των επιχειρήσεων του τομέα κατά τη δεκαετία 2009-2018.

Αριθμός επιχειρήσεων στον τομέα των κατασκευών στη Γαλλία 2009-2018

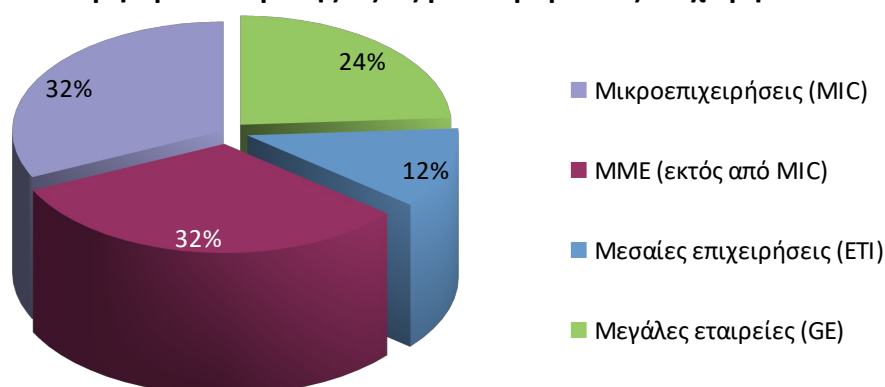

Πηγή: Eurostat

Η συντριπτική πλειονότητα των κατασκευαστικών εταιρειών αποτελούνται από μία μόνο νομική οντότητα. Ωστόσο, το 4% αυτών (13.000 επιχειρήσεις) είναι οργανωμένες σε ομίλους (ομάδες) εταιρειών, οι οποίες περιλαμβάνουν συνολικά 53.900 νομικές οντότητες. Παρόλο που σαν απόλυτο μέγεθος, ο αριθμός των επιχειρήσεων αυτών είναι μικρός, το βάρος αυτών των εταιρειών στον κατασκευαστικό τομέα είναι σημαντικό: απασχολούν το 49% των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, επιτυγχάνουν το 57% του κύκλου εργασιών και το 53% της προστιθέμενης αξίας.

Σχεδόν όλες οι κατασκευαστικές εταιρείες είναι μικροεπιχειρήσεις (MIC) ή Μικρο-Μεσαίες Επιχειρήσεις (PME), οι οποίες συγκεντρώνουν το 33% και το 37% των εργαζομένων στις κατασκευαστικές εταιρείες, αντίστοιχα. Ομοίως, η κατανομή της προστιθέμενης αξίας είναι αρκετά κοντά στη δομή της απασχόλησης: σχεδόν το 33% της προστιθέμενης αξίας επιτυγχάνεται από τις μικροεπιχειρήσεις, το 32% από τις ΜΜΕ (εκτός των MIC), το 12% από τις μεσαίες επιχειρήσεις (ETI) και το 24% από τις μεγάλες εταιρείες (GE).

Κατανομή προστιθέμενης αξίας βάσει μεγέθους επιχειρήσεων

Πηγή: Γαλλικό Ινστιτούτο Στατιστικής και Οικονομικών Μελετών INSEE

iv. Βασικά μεγέθη ανά τομέα

Ο κλάδος των κατασκευών περιλαμβάνει τέσσερις επιμέρους τομείς: ανάπτυξη/αξιοποίηση ακινήτων, κατασκευή οικιστικών και εμπορικών κτηρίων, τεχνικά έργα υποδομής (κατασκευή δρόμων, γεφυρών κ.λπ.) και εξειδικευμένα κατασκευαστικά έργα (υδραυλικά, βαφή, ηλεκτρισμός, στέγη κ.λπ.).

Βασικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας, 2018

	Αριθμός επ/σεων (σε χιλ.)	Αριθμός εργαζομένων ² (σε χιλ.)	Κύκλος εργασιών (προ φόρων) (σε δισ. ευρώ)	Κύκλος εργασιών (σε δισ. ευρώ)	Προστιθέμενη αξία (προ φόρων) (σε δισ. ευρώ)	Ακαθάριστες επενδύσεις (χωρίς εισφορές) (δισ. ευρώ)	Ποσοστό εξαγωγών (%)	Ποσοστό προστιθέμενης αξίας (%)	Ένταση κεφαλαίου (χιλ. ευρώ ανά ΙΠΑ ³)	Ποσοστό επενδύσεων (%)	Περιθώριο (%)
Αξιοποίηση ακινήτων	22,4	38,5	37,6	0,4	7,0	1,8	1,2	18,8	420,9	25,8	50,1
Κατασκευή κτηρίων	23,6	141,6	42,3	1,2	10,5	0,9	2,9	24,8	66,6	8,8	6,4
Τεχνικά έργα	4,0	175,3	42,7	2,1	15,1	2,4	5,0	35,3	220,5	15,6	25,1
Εξειδικευμένα έργα	422,4	988,0	179,5	2,8	66,8	4,8	1,6	37,2	37,7	7,2	16,7
Σύνολο κατασκευών	472,4	1.343,3	302,1	6,7	99,4	9,9	2,2	32,9	75,6	9,9	19,2
Μερίδιο κατασκευών (%)¹	14,8	11,0	7,9	0,9	9,1	4,7	19,1	28,3	214,5	19,3	25,7

Πηγή: Γαλλικό Ινστιτούτο Στατιστικής και Οικονομικών Μελετών INSEE

¹ Στο σύνολο των εμπορεύσιμων τομέων της οικονομίας εκτός του γεωργικού και του χρηματοοικονομικού.

² Αριθμός ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης (ΙΠΑ).

³ Ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης.

Το 2018, η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων του κατασκευαστικού κλάδου δραστηριοποιείται στον τομέα των εξειδικευμένων έργων, σε ποσοστό 89%, ο οποίος απασχολεί το 73% των εργαζομένων του κλάδου, και στον οποίο αντιστοιχεί το μεγαλύτερο μερίδιο του κύκλου εργασιών που παράγει συνολικά ο κατασκευαστικός κλάδος (59%) και της προστιθέμενης αξίας που αυτός δημιουργεί (67%). Αντίθετα, ο τομέας της ανάπτυξης/αξιοποίησης ακινήτων παρουσιάζει τον μικρότερο αριθμό εργαζομένων (μερίδιο 3%), τον χαμηλότερο κύκλο εργασιών (μερίδιο 12,5%) και την χαμηλότερη προστιθέμενη αξία του κλάδου (7%).

Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί ότι το περιθώριο των επιχειρήσεων του κατασκευαστικού κλάδου όπως και το ποσοστό επένδυσης αυτών είναι χαμηλότερο από ό,τι για τις λοιπές εταιρείες (19,2% έναντι 25,7% και 9,9% έναντι 19,3%). Η κατασκευή κτηρίων και η εκτέλεση εξειδικευμένων έργων έχουν ποσοστό περιθωρίου και ποσοστό επένδυσης χαμηλότερο από το μέσο όρο (6,4% έναντι 16,7% και 8,8% έναντι 7,2%), ενώ η ανάπτυξη ακινήτων και τα τεχνικά έργα υποδομής έχουν υψηλότερο ποσοστό περιθωρίου και ποσοστό επένδυσης (50,1% έναντι 25,1% και 25,8% έναντι 15,6%).

2. Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ

ι. Συνολική οικοδομική δραστηριότητα

Το μέγεθος της συνολικής οικοδομικής δραστηριότητας (ιδιωτικής και δημόσιας), κατά το 2020, στο σύνολο της χώρας (μητροπολιτική Γαλλία και υπερπόντια διαμερίσματα) με βάση τις εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, αντιστοιχούσε σε 30,4 εκ. τ.μ. επιφάνειας οικιστικών κτηρίων και 30,8 εκ. τ.μ. εμπορικών κτηρίων, καταγράφοντας πτώση κατά 14,5% και 22,6% αντιστοίχως σε σχέση με το 2019. Από την πλευρά των κτηρίων των οποίων οι εργασίες κατασκευής ξεκίνησαν, το 2019, το οποίο είναι το τελευταίο έτος όπου διατίθενται στοιχεία, η συνολική επιφάνεια των οικιστικών κτηρίων ανήλθε σε 26,5 εκ. τ.μ. και των εμπορικών κτηρίων σε 26,8 εκ. τ.μ., παρουσιάζοντας πτώση 5,8% και αύξηση 3,8% αντιστοίχως σε σχέση με το 2018. Το συντριπτικό μερίδιο της οικοδομικής δραστηριότητας, ως αναμενόταν, αφορά στη μητροπολιτική Γαλλία, η οποία κατέχει σταθερά ποσοστό άνω του 96% των συνολικών εκδοθεισών αδειών για οικιστικά κτήρια, και περί το 98% για τα εμπορικά κτήρια.

Συνολική επιφάνεια εκδοθεισών αδειών και έναρξης κατασκευής οικιστικών και εμπορικών κτηρίων στη Γαλλία, 2015-2020 (σε τ.μ.)

		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Μητροπολιτική Γαλλία	Οικιστικά κτήρια						
	Εκδοθείσες άδειες	29.447.107	34.072.918	36.868.991	34.725.819	34.322.719	29.343.775
	Έναρξη κατασκευής	24.000.710	25.445.770	29.785.014	27.373.215	25.683.415	
	Εμπορικά κτήρια						
	Εκδοθείσες άδειες	33.557.560	35.875.407	36.774.913	37.080.941	39.116.102	30.171.139
	Έναρξη κατασκευής	22.675.322	24.060.984	25.589.607	25.403.860	26.497.686	
Ολόκληρη Γαλλία (Μητροπολιτική + Υπερπόντια διαμερίσματα)	Οικιστικά κτήρια						
	Εκδοθείσες άδειες	30.735.656	35.305.367	38.110.408	35.916.680	35.591.921	30.447.933
	Έναρξη κατασκευής	24.901.581	26.267.010	30.540.058	28.119.964	26.485.402	
	Εμπορικά κτήρια						
	Εκδοθείσες άδειες	34.367.861	36.647.733	37.553.434	37.759.220	39.838.886	30.814.975
	Έναρξη κατασκευής	23.105.037	24.405.610	25.940.978	25.800.259	26.793.281	

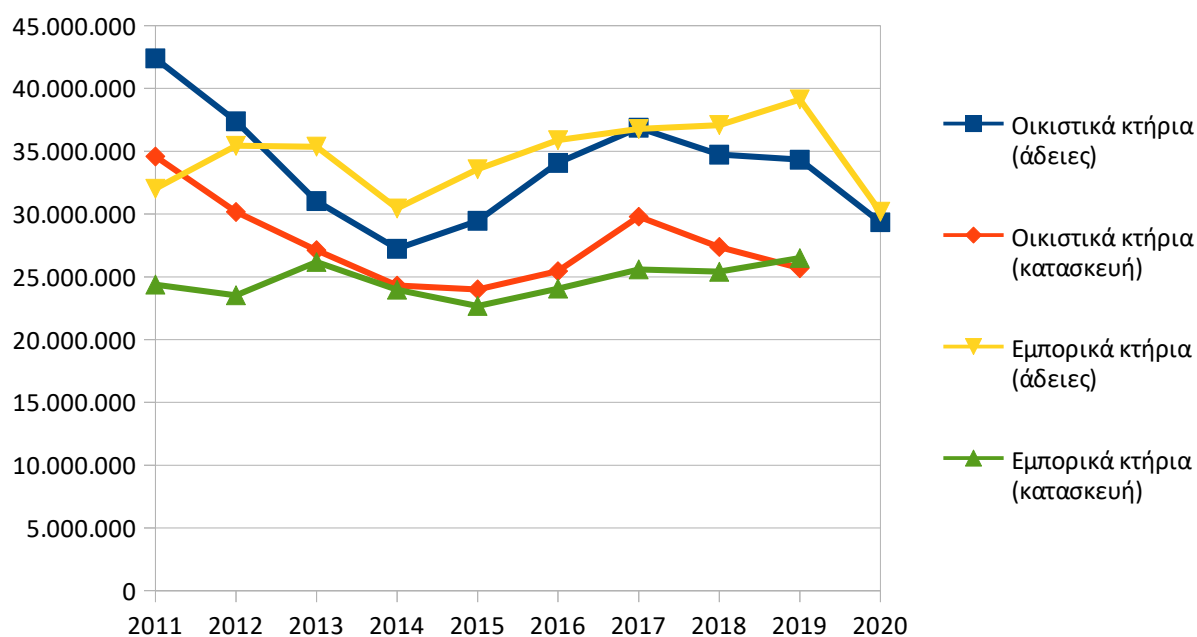
Πηγή: Γαλλικό Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης (<http://developpement-durable.bsocom.fr/>)

Συνολικά, σε βάθος δεκαετίας (2011-2020), η οικοδομική δραστηριότητα στη μητροπολιτική Γαλλία παρουσιάζει μέσο ετήσιο ρυθμό μείωσης της τάξης του 4% ως προς τις εκδοθείσες άδειες για οικιστικά κτήρια και 0,7% για τα εμπορικά κτήρια. Από την πλευρά της, η έναρξη οικοδομικής δραστηριότητας παρουσιάζει μέσο ετήσιο ρυθμό μείωσης της τάξης του 3,65% για τα οικιστικά κτήρια κατά τα τελευταία 9 έτη (2011-2019) και μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 1% για τα εμπορικά κτήρια κατά το ίδιο διάστημα.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η εξέλιξη της συνολικής επιφάνειας των κτηρίων για τα οποία εκδόθηκαν άδειες και για τα οποία ξεκίνησε η κατασκευή στη μητροπολιτική Γαλλία κατά την περίοδο 2011-2020.

Εξέλιξη συνολικής επιφάνειας κτηρίων στη Μητροπολιτική Γαλλία, 2011-2020 (σε τ.μ.)

Πηγή: Γαλλικό Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης (<http://developpement-durable.bsocom.fr/>)

i.1. Οικιστικά κτήρια

Τα οικιστικά κτήρια προορίζονται για τη στέγαση των πολιτών και διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες: i) μεμονωμένες μονοκατοικίες, ii) συγκροτήματα μονοκατοικιών, iii) πολυκατοικίες, και iv) εγκαταστάσεις συλλογικής στέγασης, που περιλαμβάνουν οίκους ευγηρίας, φοιτητικές εστίες, εργατικές κατοικίες, κατοικίες για άτομα με ειδικές ανάγκες κ.α.

Συνολικά, το 2020 εκδόθηκαν 350.701 οικοδομικές άδειες που αντιστοιχούν σε συνολική επιφάνεια 29,3 εκ. τ.μ., καταγράφοντας πτώση κατά 15,7% και 14,5% αντιστοίχως σε σχέση με το 2019. Μεταξύ των κατηγοριών των οικιστικών κτηρίων, η μεγαλύτερη μείωση καταγράφεται στον αριθμό οικοδομικών αδειών που εκδόθηκαν για κατασκευή πολυκατοικιών (-21,7%) και ακολουθούν ο αριθμός των αδειών για συγκροτήματα μονοκατοικιών (-12,5%) και για μεμονωμένες μονοκατοικίες (-10,8%). Αντίθετα, οριακή αύξηση σημείωσε ο αριθμός των αδειών για εγκαταστάσεις συλλογικής στέγασης (+0,5%).

Όσον αφορά στα οικιστικά κτήρια που εισήλθαν σε φάση κατασκευής, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία, το 2019 εκίνησε η κατασκευή 311.746 κατοικιών συνολικής επιφάνειας 25,7 εκ. τ.μ., καταγράφοντας μείωση της τάξης του 7,7% και 6,2% αντιστοίχως σε σχέση με το 2018. Την μεγαλύτερη πτώση και σε αυτή την κατηγορία παρουσιάζουν οι πολυκατοικίες με -10,7% και ακολουθούν οι εγκαταστάσεις συλλογικής στέγασης με -5,9%, οι μεμονωμένες μονοκατοικίες με -4,3% και τέλος τα συγκροτήματα μονοκατοικιών με -1,8%.

Συνολικά παρατηρείται ότι ο αριθμός οικοδομικών αδειών που εκδόθηκαν για την κατασκευή οικιστικών κτηρίων, καθώς και η συνολική επιφάνεια που τους αντιστοιχεί, κινούνται πτωτικά από το 2018, ενώ το 2020 επέστρεψαν στα επίπεδα του 2015, κατόπιν αύξησης που είχαν καταγράψει το 2016 και κυρίως το 2017.

Οικοδομική δραστηριότητα για οικιστικά κτήρια στη μητροπολιτική Γαλλία, 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Σύνολο αριθμού εκδοθεισών αδειών	359.205	420.614	453.177	422.642	415.849	350.701
Μεμονωμένες μονοκατοικίες	105.963	120.147	133.585	119.870	123.503	110.143
Συγκροτήματα μονοκατοικιών	39.388	43.490	43.551	43.681	42.238	36.953
Πολυκατοικίες	184.772	224.811	241.987	227.003	215.546	168.865
Συλλογική στέγαση	29.082	32.166	34.054	32.088	34.562	34.740
Σύνολο επιφάνειας εκδοθεισών αδειών (τ.μ.)	29.447.107	34.072.918	36.868.991	34.725.819	34.322.719	29.343.775
Μεμονωμένες μονοκατοικίες	12.956.271	14.523.490	16.080.810	14.547.751	15.003.669	13.391.602
Συγκροτήματα μονοκατοικιών	3.505.989	3.882.749	3.906.239	3.972.107	3.840.520	3.372.262
Πολυκατοικίες	11.760.385	14.169.317	15.282.719	14.680.464	13.957.716	11.019.053
Συλλογική στέγαση	1.224.462	1.497.362	1.599.223	1.525.497	1.520.814	1.560.858
Σύνολο αριθμού κατοικιών υπό κατασκευή	292.283	315.478	373.833	337.614	311.746	
Μεμονωμένες μονοκατοικίες	83.981	89.512	103.678	98.082	93.824	
Συγκροτήματα μονοκατοικιών	30.481	31.609	35.125	30.214	29.660	
Πολυκατοικίες	153.034	167.183	204.260	182.576	163.103	
Συλλογική στέγαση	24.787	27.174	30.770	26.742	25.159	
Σύνολο επιφάνειας κατοικιών υπό κατασκευή (τ.μ.)	24.000.710	25.445.770	29.785.014	27.373.215	25.683.415	
Μεμονωμένες μονοκατοικίες	10.272.021	10.846.874	12.448.129	11.830.068	11.367.284	
Συγκροτήματα μονοκατοικιών	2.756.791	2.881.418	3.147.445	2.728.161	2.678.673	
Πολυκατοικίες	9.924.990	10.538.718	12.807.521	11.613.260	10.491.865	
Συλλογική στέγαση	1.046.908	1.178.760	1.381.919	1.201.726	1.145.593	

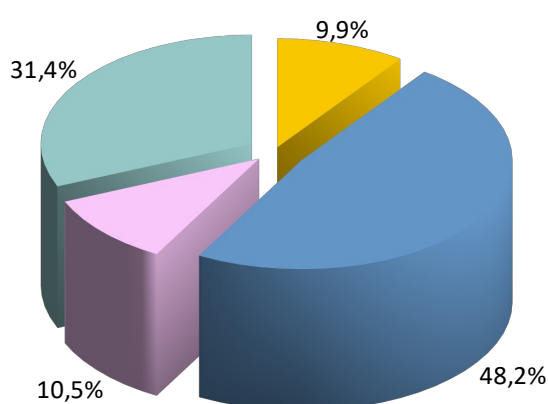
Πηγή: Γαλλικό Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης (<http://developpement-durable.bsocom.fr/>)

Από πλευράς αριθμού εκδοθεισών αδειών για την κατασκευή οικιστικών κτηρίων, κατά το 2020, σχεδόν το ήμισυ (48%) αυτών αφορούσε σε πολυκατοικίες με 168.865 άδειες να έχουν εκδοθεί. Ακολουθούν οι άδειες για μεμονωμένες μονοκατοικίες με μερίδιο 31,4% και αριθμό αδειών 110.143, οι άδειες για συγκροτήματα μονοκατοικιών με μερίδιο 10,5% και αριθμό αδειών 36.953 και τέλος, οι άδειες για εγκαταστάσεις συλλογικής στέγασης με μερίδιο 9,9% και αριθμό αδειών 34.740.

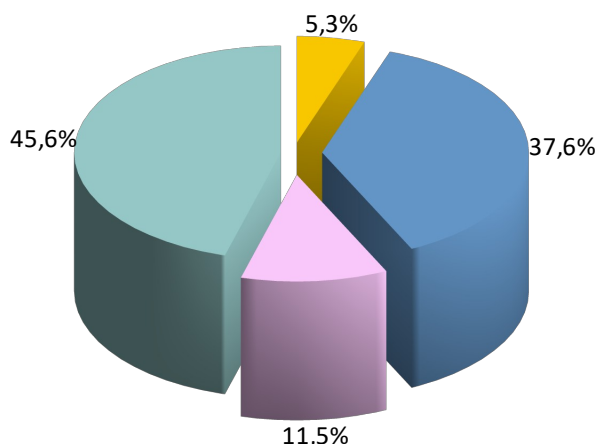
Ωστόσο, βάσει της συνολικής επιφάνειας που αντιστοιχεί στις εκδοθείσες άδειες, το μεγαλύτερο μερίδιο καταλαμβάνουν οι μεμονωμένες πολυκατοικίες με 45,6% επί της συνολικής επιφάνειας και επιφάνεια 13,4 εκ. τ.μ. και ακολουθούν οι πολυκατοικίες με μερίδιο 37,6% και επιφάνεια 11 εκ. τ.μ., τα συγκροτήματα μονοκατοικιών με μερίδιο 11,5% και επιφάνεια 3,4 εκ. τ.μ. και οι εγκαταστάσεις συλλογικής στέγασης με μερίδιο 5,3% και επιφάνεια 1,6 εκ. τ.μ.

Κατανομή ανά κατηγορία οικιστικών κτηρίων, 2020

Βάσει αριθμού εκδοθεισών αδειών

Βάσει επιφάνειας εκδοθεισών αδειών (σε τ.μ.)

■ Μεμονωμένες μονοκατοικίες ■ Συγκροτήματα μονοκατοικιών ■ Πολυκατοικίες ■ Συλλογική στέγαση

Πηγή: Γαλλικό Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης (<http://developpement-durable.bsocom.fr/>)

i.2. Εμπορικά κτήρια

Το 2020 εκδόθηκαν άδειες για την κατασκευή εμπορικών κτηρίων συνολικής επιφάνειας 30,2 εκ. τ.μ., έχοντας μειωθεί σημαντικά κατά 23% σε σχέση με το 2019. Ως προς τη συνολική επιφάνεια των εμπορικών κτηρίων που εισήλθαν σε φάση κατασκευής, κατά το 2019 για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, αυτή διαμορφώθηκε σε 26,5 εκ. τ.μ., αυξημένη κατά 4,3% σε σχέση με το 2018.

Τα εμπορικά κτήρια περιλαμβάνουν τις εξής κατηγορίες: i) τουριστικά καταλύματα, ii) καταστήματα, iii) γραφεία, iv) βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, v) βιομηχανικές εγκαταστάσεις, vi) γεωργικές εγκαταστάσεις, vii) αποθήκες, και viii) εγκαταστάσεις δημοσίων υπηρεσιών. Κατά το 2020, τη μεγαλύτερη μείωση κατέγραψε η έκδοση αδειών για κατασκευή αποθηκευτικών χώρων (-33%), και ακολουθούν οι χώροι γραφείων (-25%), τα εμπορικά καταστήματα (-21,4%), οι χώροι δημοσίων υπηρεσιών (-21,3%), οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις (-20,3%), οι γεωργικές εγκαταστάσεις (-18,3%), τα τουριστικά καταλύματα (-17,5%) και τέλος, οι βιοτεχνικές εγκαταστάσεις (-8,4%).

Συνολική επιφάνεια σε τ.μ. εμπορικών κτηρίων στη μητροπολιτική Γαλλία, 2015-2020

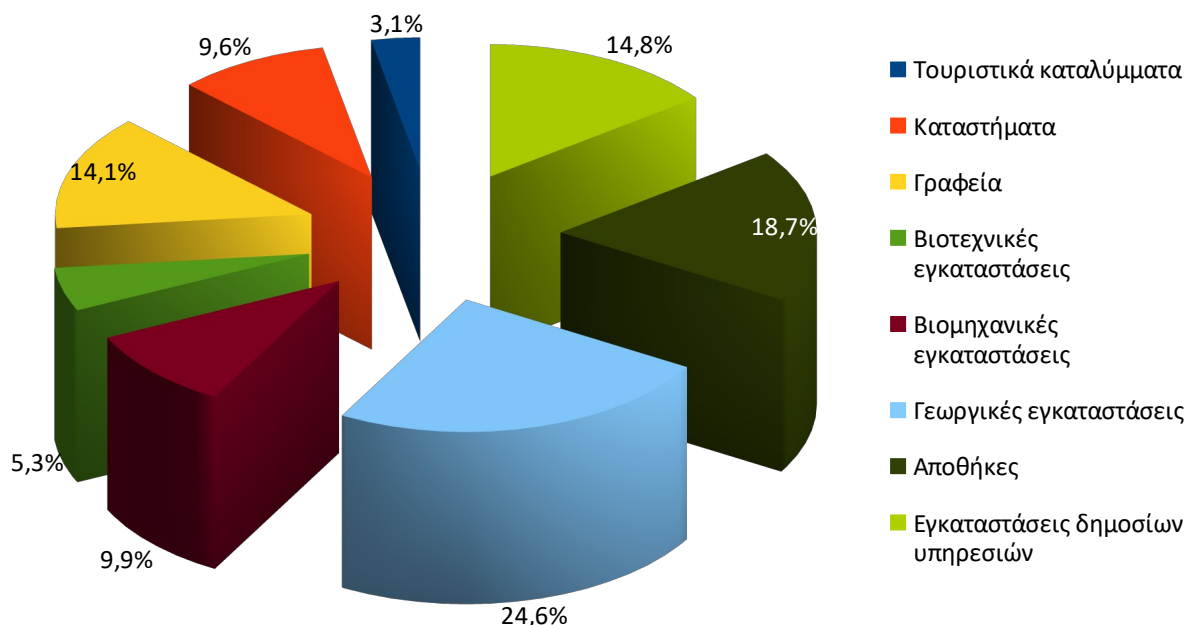
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Σύνολο επιφάνειας εκδοθεισών αδειών	33.557.560	35.875.407	36.774.913	37.080.941	39.116.102	30.171.139
Τουριστικά καταλύματα	937.721	886.641	1.202.880	1.095.287	1.122.041	926.198
Καταστήματα	4.047.690	4.738.634	4.708.031	3.672.989	3.675.478	2.888.512
Γραφεία	3.682.164	4.182.113	4.527.799	5.146.423	5.656.104	4.242.726
Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις	1.299.148	1.361.327	1.509.127	1.721.893	1.749.611	1.603.516

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Βιομηχανικές εγκαταστάσεις	3.083.457	3.453.574	3.330.187	3.644.241	3.759.268	2.994.523
Γεωργικές εγκαταστάσεις	10.760.350	9.981.451	9.639.865	9.127.157	9.065.537	7.411.408
Αποθήκες	4.770.466	5.729.708	5.961.982	6.686.063	8.393.901	5.627.325
Εγκαταστάσεις δημοσίων υπηρεσιών	4.976.564	5.541.959	5.895.042	5.986.888	5.694.162	4.476.931
Σύνολο επιφάνειας υπό κατασκευή	22.675.322	24.060.984	25.589.607	25.403.860	26.497.686	
Τουριστικά καταλύματα	428.515	543.291	707.026	683.944	647.361	
Καταστήματα	2.855.238	2.932.266	3.173.031	2.868.505	2.563.760	
Γραφεία	2.822.970	3.054.237	3.328.141	3.896.005	3.751.511	
Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις	876.804	903.715	1.005.870	958.521	1.163.938	
Βιομηχανικές εγκαταστάσεις	2.254.601	2.467.089	2.466.808	2.589.521	2.838.514	
Γεωργικές εγκαταστάσεις	5.850.697	6.269.081	5.862.725	5.909.460	5.942.982	
Αποθήκες	3.521.690	3.780.272	4.704.087	3.985.337	5.415.929	
Εγκαταστάσεις δημοσίων υπηρεσιών	4.064.807	4.111.033	4.341.919	4.512.567	4.173.691	

Πηγή: Γαλλικό Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης (<http://developpement-durable.bsocom.fr/>)

Αξίζει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο μερίδιο, βάσει της συνολικής επιφάνειας που αντιστοιχεί στις εκδοθείσες άδειες για το 2020, καταλαμβάνουν οι γεωργικές εγκαταστάσεις με 24,6% επί της συνολικής επιφάνειας και επιφάνεια 7,4 εκ. τ.μ. και ακολουθούν οι αποθηκευτικοί χώροι με μερίδιο 18,7% και επιφάνεια 5,6 εκ. τ.μ., οι χώροι δημοσίων υπηρεσιών με μερίδιο 14,8% και επιφάνεια 4,5 εκ. τ.μ., οι χώροι γραφείων με μερίδιο 14,1% και επιφάνεια 4,2 εκ. τ.μ., οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις με μερίδιο 9,9% και επιφάνεια 3 εκ. τ.μ., τα εμπορικά καταστήματα με μερίδιο 9,6% και επιφάνεια 2,9 εκ. τ.μ., οι βιοτεχνικές εγκαταστάσεις με μερίδιο 5,3% και επιφάνεια 1,6 εκ. τ.μ. και τέλος, τα τουριστικά καταλύματα με μερίδιο 3,1% και επιφάνεια 0,9 εκ. τ.μ..

Κατανομή ανά κατηγορία εμπορικών κτηρίων, 2020

Πηγή: Γαλλικό Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης (<http://developpement-durable.bsocom.fr/>)

3. Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

i. Επιπτώσεις πανδημίας Covid-19

Ο τομέας των δημοσίων έργων επηρεάστηκε σημαντικά από την κρίση που προκάλεσε η πανδημία Covid-19. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Ομοσπονδίας Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics - FNTP), κατά το 2020, ο τομέας σημείωσε ιστορική πτώση της δραστηριότητας κατά 12,5%. Το κλείσιμο των περισσότερων εργοταξίων κατά την πρώτη φάση του περιορισμού και, στη συνέχεια, η βραδύτητα ανάκαμψης των τοπικών δημοσίων συμβάσεων, επηρέασε σοβαρά τον τομέα. Κατά τη διάρκεια του έτους συνολικά, ο αριθμός των συμβάσεων μειώθηκε κατά -13,2% σε σύγκριση με το 2019. Αυτή η τάση είναι παρόμοια με εκείνη που παρατηρήθηκε για τους δημόσιους διαγωνισμούς, οι οποίοι μειώθηκαν κατά 15% σε αξία και 31% σε όγκο το 2020 σε σύγκριση με το 2019.

Για το 2021, η FNTP αναμένει ανάκαμψη, η οποία θα κινηθεί από 2% έως 8% σε σύγκριση με το 2020, ανάλογα με τα σενάρια εξέλιξης της πανδημίας, η οποία ωστόσο δεν θα επιτρέψει την επιστροφή στα επίπεδα δραστηριότητας πριν από την κρίση. Το ποσοστό ανάκαμψης του τομέα θα εξαρτηθεί τόσο από τη βελτίωση της υγειονομικής κατάστασης, όσο και από την ταχύτητα ανάκαμψης των περιφερειών, που συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την κινητοποίηση των περιφερειακών αρχών για τη διατήρηση των τοπικών επενδύσεων. Σε κάθε περίπτωση, κατά το α' τρίμηνο του 2021, ο τομέας των Δημοσίων Έργων έχει δείξει μια πραγματική δυναμική δραστηριότητας, καθοδηγούμενη κυρίως από την περιοχή των Παρισίων και των περιχώρων του, καταγράφοντας ακόμη και επίπεδα υψηλότερα από αυτά του 2019. Από την άλλη πλευρά, οι εταιρείες εξακολουθούν να υποφέρουν από έλλειψη ορατότητας λόγω των πολύ χαμηλών παραγγελιών, καθώς και των πληθωριστικών πιέσεων που ασκούνται στις πρώτες ύλες, που θα μπορούσαν να αποδυναμώσουν αυτήν την ανάκαμψη τους επόμενους μήνες.

ii. Διαχρονική εξέλιξη κύκλου εργασιών τομέα

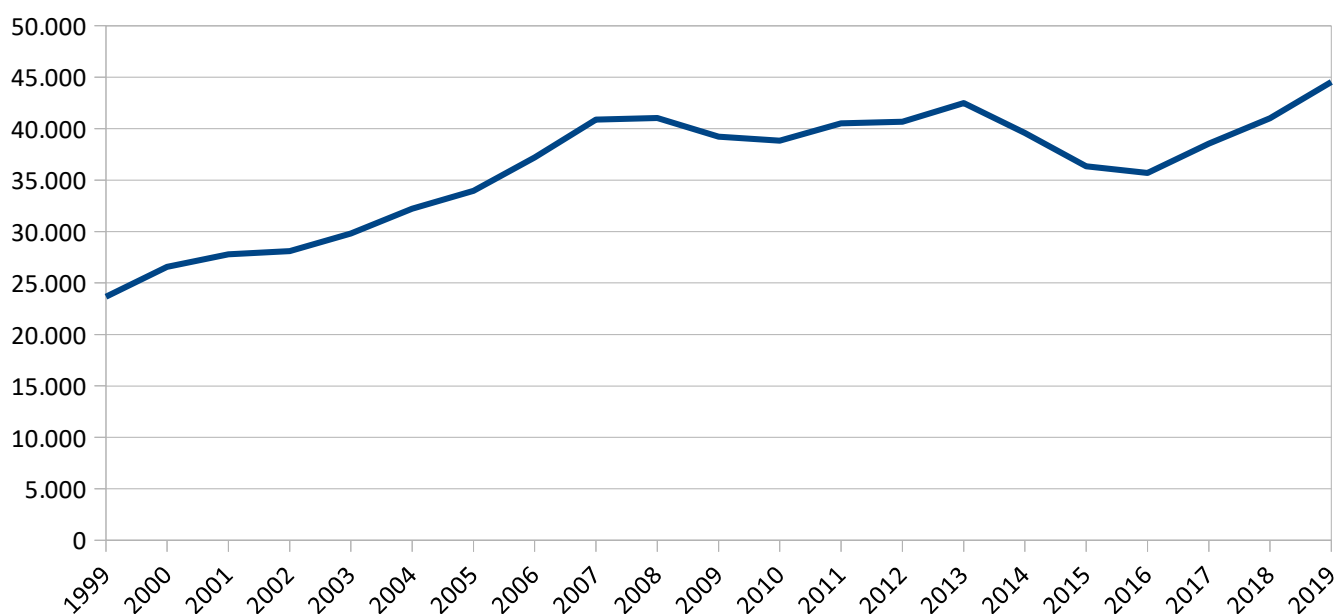
Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Ομοσπονδίας Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP), ο τομέας των δημοσίων έργων πραγματοποίησε κύκλο εργασιών ύψους 44,5 δισ. ευρώ το 2019, καταγράφοντας σημαντική αύξηση της τάξης του 8,6% σε σχέση με το 2018. Συνολικά, κατά τα τελευταία 20 έτη, ο τομέας αναπτύσσεται με μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 3,2%, έχοντας καταγράψει, ωστόσο, σημαντικές διακυμάνσεις. Έτσι, μετά από περίπου μία 10ετία έντονης ανάπτυξης (1999-2007), ο τομέας γνώρισε ελαφρά κάμψη κατά τα χρόνια της χρηματοοικονομικής κρίσης του 2008-2010, ενώ σημαντικότερη ήταν η πτώση που κατέγραψε κατά το διάστημα 2014-2016 για να επανέλθει ξανά σε δυναμική φάση ανάκαμψης έως το 2019.

Κύκλος εργασιών τομέα δημοσίων έργων, 1999-2019

	Κύκλος εργασιών σε εκ. ευρώ	Ετήσια μεταβολή	Δείκτης τιμών
1999	23.669,9	--	101,3
2000	26.562,7	12,2%	105,5
2001	27.785,6	4,6%	107,2
2002	28.108,9	1,2%	109,8
2003	29.814,0	6,1%	113,1
2004	32.237,0	8,1%	116,8
2005	33.967,7	5,4%	120,1
2006	37.207,5	9,5%	126,0
2007	40.877,2	9,9%	131,5
2008	41.036,2	0,4%	140,8
2009	39.210,5	-4,4%	140,8
2010	38.821,9	-1,0%	147,0
2011	40.527,1	4,4%	153,7
2012	40.664,8	0,3%	158,4
2013	42.486,1	4,5%	159,3
2014	39.587,4	-6,8%	157,9
2015	36.356,7	-8,2%	152,0
2016	35.710,3	-1,8%	150,5
2017	38.550,7	8,0%	155,6
2018	41.004,0	6,4%	161,8
2019	44.548,1	8,6%	164,4

Πηγή: Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP)

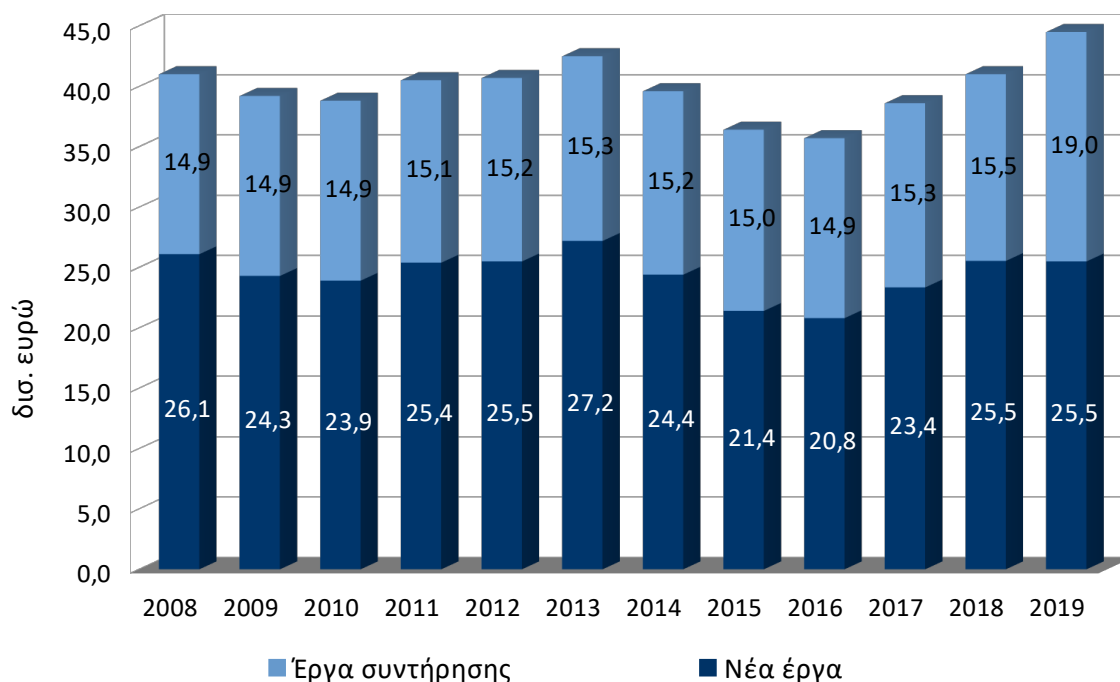
Εξέλιξη κύκλου εργασιών τομέα δημοσίων έργων, 1999-2019

Πηγή: Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP)

Διαχρονικά, περισσότερο από το ήμισυ του κύκλου εργασιών των δημοσίων έργων αντιστοιχεί σε νέα έργα, με το υπόλοιπο να αφορά σε έργα συντήρησης. Το 2019, το 57% του κύκλου εργασιών ή 25,5 δισ. ευρώ προήλθαν από την κατασκευή νέων έργων.

Κύκλος εργασιών δημοσίων έργων ανά είδος, 2008-2019 (δισ. €)

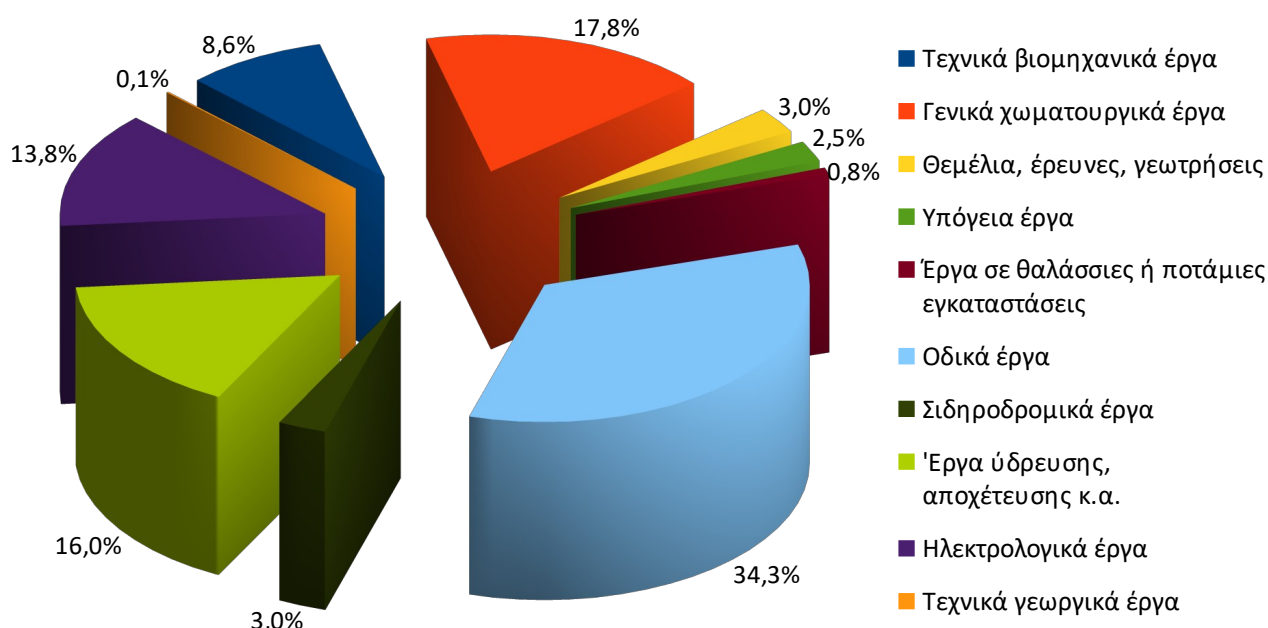

Πηγή: Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP)

iii. Κύκλος εργασιών ανά κατηγορία δημοσίων έργων

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής Ομοσπονδίας Δημοσίων Έργων (FNTP), κατά το 2019 το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών των δημοσίων έργων προήλθε από τα οδικά έργα σε ποσοστό 34,3%, με συνολική αξία 15,3 δισ. ευρώ. Ακολουθούν τα γενικά χωματουργικά έργα με μερίδιο 17,8% και έργα αξίας 7,9 δισ. ευρώ, τα έργα ύδρευσης και αποχέτευσης με μερίδιο 16% και αξία 7 δισ. ευρώ, τα ηλεκτρολογικά έργα με μερίδιο 13,8% και αξία 6 δισ. ευρώ, τα τεχνικά βιομηχανικά έργα με μερίδιο 8,6% και αξία 3,8 δισ. ευρώ, τα έργα θεμελίων, ερευνών και γεωτρήσεων με μερίδιο 3% και αξία 1,36 δισ. ευρώ, τα σιδηροδρομικά έργα με μερίδιο 3% και αξία 1,33 δισ. ευρώ, τα υπόγεια έργα με μερίδιο 2,5% και αξία 1,1 δισ. ευρώ, τα έργα σε θαλάσσιες ή ποτάμιες εγκαταστάσεις με μερίδιο 0,8% και αξία 377 εκ. ευρώ, και τέλος τα τεχνικά γεωργικά έργα με μερίδιο 0,1% και αξία 61 εκ. ευρώ.

Κατανομή κύκλου εργασιών ανά κατηγορία δημοσίων έργων, 2019

Πηγή: Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP)

Αξίζει να αναφερθεί ότι μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών δημοσίων έργων, τη σημαντικότερη ανάπτυξη κατά την τελευταία 5ετία έχουν καταγράψει τα υπόγεια έργα (με μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του 24%), και ακολουθούν τα έργα θεμελίων και γεωτρήσεων με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 7,3% και τα γενικά χωματουργικά έργα με ρυθμό 6,5%. Τα οδικά έργα, που καταλαμβάνουν και το μεγαλύτερο μερίδιο των δημοσίων έργων, παρουσιάζουν μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης κατά την τελευταία 5ετία της τάξης του 5,7%. Αντίθετα, πτώση κατά 4,7% κατά έτος παρουσιάζουν τα τεχνικά γεωργικά έργα κατά το διάστημα 2015-2019.

Κύκλος εργασιών ανά κατηγορία έργου, 2015-2019 (σε εκ. ευρώ)

Κατηγορία έργων	2015	2016	2017	2018	2019
Τεχνικά βιομηχανικά έργα	3.302,6	2.917,8	3.118,3	3.450,9	3.819,2
Γενικά χωματουργικά έργα	6.179,8	5.966,3	6.625,6	7.333,2	7.935,6
Θεμέλια, έρευνες, γεωτρήσεις	1.023,2	1.040,2	1.150,8	1.176,9	1.356,2
Υπόγεια έργα	461,1	478,3	592,6	734,0	1.097,0
Έργα σε θαλάσσιες ή ποτάμιες εγκαταστάσεις	358,5	346,1	433,3	409,4	376,8
Οδικά έργα	12.236,3	12.340,2	13.124,2	13.982,0	15.297,3
Σιδηροδρομικά έργα	1.289,4	1.195,4	1.385,3	1.171,7	1.328,1
Έργα ύδρευσης, αποχέτευσης κ.α.	6.084,6	6.199,7	6.651,1	6.858,9	7.130,2
Ηλεκτρολογικά έργα	5.347,0	5.162,7	5.388,9	5.817,2	6.146,4
Τεχνικά γεωργικά έργα	74,2	63,6	80,6	69,8	61,3
Σύνολο	36.356,7	35.710,3	38.550,7	41.004,0	44.548,1

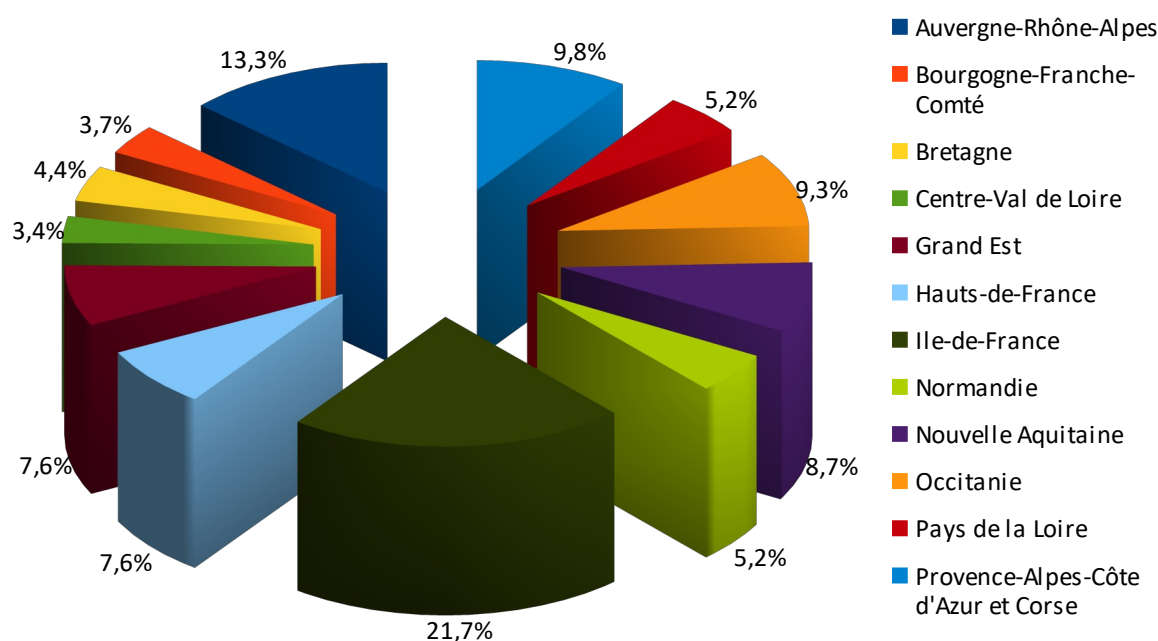
Πηγή: Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP)

iv. Κύκλος εργασιών ανά γεωγραφική περιοχή

Διαχρονικά, το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών των δημοσίων έργων προέρχεται από την περιφέρεια του Παρισιού, Île-de-France. Το 2019, στο Île-de-France αντιστοιχούσε μερίδιο 21,7% και αξία 9,7 δισ. ευρώ. Ακολουθεί η Περιφέρεια Ωβέρνης-Ροδανού-Άλπεις (Auvergne-Rhône-Alpes) με μερίδιο 13,3% και αξία 5,9 δισ. ευρώ, η Προβηγκία-Άλπεις-Κυανή Ακτή και Κορσική (Provence-Alpes-Côte d'Azur et Corse) με μερίδιο 9,8% και αξία 4,4 δισ. ευρώ, η Οξιτανία (Occitanie) με μερίδιο 9,3% και αξία 4,2 δισ. ευρώ και η Νέα Ακουιτανία (Nouvelle Aquitaine) με μερίδιο 8,7% και αξία 3,9 δισ. ευρώ.

Κατανομή κύκλου εργασιών δημοσίων έργων ανά γεωγραφική περιοχή, 2019

Πηγή: Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP)

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται ο κύκλος εργασιών των δημοσίων έργων ανά γεωγραφική περιοχή κατά την 5ετία 2015-2019. Κατά το ανωτέρω διάστημα, τη μεγαλύτερη ανάπτυξη παρουσιάζουν τα δημόσια έργα στην περιφέρεια Île-de-France με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης (CAGR) της τάξης του 9%. Ακολουθεί η περιφέρεια Grand Est με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης της τάξης του 6,9%, η Βουργουνδία (Bourgogne-Franche-Comté) με 6,8%, η Προβηγκία-Άλπεις-Κυανή Ακτή και Κορσική με 6,6% και η Νορμανδία με 5,6%.

Κύκλος εργασιών δημοσίων έργων ανά γεωγραφική περιοχή, 2015-2019 (σε εκ. €)

	2015	2016	2017	2018	2019	CAGR
Auvergne-Rhône-Alpes	4.829,0	4.840,1	5.291,3	5.722,1	5.921,7	5,2%
Bourgogne-Franche-Comté	1.282,2	1.389,7	1.544,7	1.699,7	1.670,2	6,8%
Bretagne	1.877,6	1.783,0	1.941,0	1.923,7	1.978,0	1,3%
Centre-Val de Loire	1.344,5	1.270,8	1.346,1	1.404,0	1.493,3	2,7%

	2015	2016	2017	2018	2019	CAGR
Grand Est	2.591,9	2.629,3	2.974,5	3.113,8	3.386,9	6,9%
Hauts-de-France	2.820,4	2.785,1	2.978,8	3.262,7	3.370,3	4,6%
Ile-de-France	6.861,1	6.780,2	7.617,6	8.117,3	9.675,8	9,0%
Normandie	1.846,1	1.787,2	1.855,9	1.968,7	2.299,5	5,6%
Nouvelle Aquitaine	3.645,0	3.402,5	3.512,9	3.673,4	3.880,5	1,6%
Occitanie	3.677,4	3.486,4	3.629,1	3.959,4	4.162,1	3,1%
Pays de la Loire	2.181,6	1.916,9	2.015,1	2.171,9	2.326,5	1,6%
Provence-Alpes-Côte d'Azur et Corse	3.399,9	3.639,1	3.843,7	3.987,3	4.383,3	6,6%
Σύνολο Γαλλίας	36.356,7	35.710,3	38.550,7	41.004,0	44.548,1	5,2%

Πηγή: Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP)

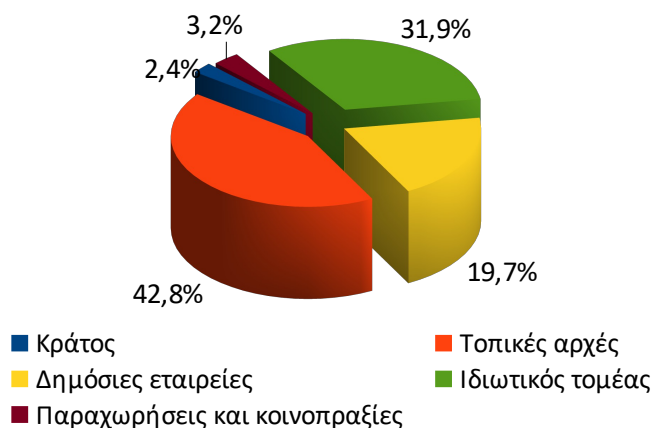
v. Κύκλος εργασιών ανά αναθέτουσα αρχή

Το μεγαλύτερο ποσοστό των δημοσίων έργων στη Γαλλία κατά το 2019 προκηρύχθηκαν από τις τοπικές αρχές, με μερίδιο 43% και αξία 19,1 δισ. ευρώ. Ακολουθεί ο ιδιωτικός τομέας (ιδιώτες, βιομηχανικές και εμπορικές εταιρείες, υπεργολάβοι) με μερίδιο 32% και αξία 14,2 δισ. ευρώ, οι δημόσιες εταιρείες (EDF, Enedis, Engie, SNCF, RATP, Aéroports de Paris κ.ά.) με μερίδιο 19,7% και αξία 8,8 δισ. ευρώ, οι παραχωρήσεις και κοινοπραξίες (αυτοκινητόδρομοι, σιδηρόδρομοι, ενέργεια, αεροδρόμια κ.ά.) με μερίδιο 3,2% και αξία 1,4 δισ. ευρώ και τέλος, το κράτος με μερίδιο 2,4% και αξία 1,1 δισ. ευρώ.

Κύκλος εργασιών ανά αναθέτουσα αρχή, σε εκ. €

Αναθέτουσα αρχή	2019
Κράτος	1.090,8
Τοπικές αρχές	19.072,0
Δημόσιες εταιρείες	8.777,1
Ιδιωτικός τομέας	14.198,8
Παραχωρήσεις και κοινοπραξίες	1.409,4
Σύνολο	44.548,1

Μερίδιο ανά αναθέτουσα αρχή, 2019

Πηγή: Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (Fédération Nationale des Travaux Publics – FNTP)

vi. Δημόσιοι διαγωνισμοί

Στη Γαλλία οι διαγωνισμοί δημοσίων έργων καταχωρούνται στο επίσημο δελτίο ανακοινώσεων δημοσίων συμβάσεων (bulletin officiel des annonces des marchés publics – BOAMP, <https://www.boamp.fr/>). Σύμφωνα με την αρχή της ελεύθερης πρόσβασης στις δημόσιες συμβάσεις, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση για ανάθεση δημόσιας σύμβασης, ακόμη και μικροεπιχειρηματίες. Από την 1^η Οκτωβρίου 2018,

οι δημόσιες συμβάσεις αξίας άνω των 25.000 ευρώ, χωρίς φόρους, πρέπει να ανατίθενται ηλεκτρονικά. Οι αιτήσεις πρέπει να υποβάλλονται ηλεκτρονικά πριν το πέρας της προθεσμίας.

Στο πλαίσιο αυτό, το γαλλικό Κράτος έχει δημιουργήσει την πλατφόρμα PLACE (Plate-forme des achats de l'Etat) <https://www.marches-publics.gouv.fr/>, η οποία συγκεντρώνει τους διαγωνισμούς που προκηρύσσονται από τις υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης (Προεδρία της Δημοκρατίας, Υπουργεία), τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες, τα δημόσια ιδρύματα που υπάγονται σε αυτές, τα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια, καθώς και τον κεντρικό οργανισμό δημοσίων προμηθειών (UGAP). Οι προκηρύξεις αφορούν σε προμήθειες προϊόντων, παροχή υπηρεσιών ή συμβάσεις έργων. Η αναζήτηση μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε βάσει της αναθέτουσας αρχής είτε βάσει λέξης-κλειδί.

Η πλατφόρμα επιτρέπει στις εταιρείες να ενημερώνονται για τις σχετικές προκηρύξεις, να έχουν πρόσβαση σε έγγραφα διαβούλευσης και να υποβάλλουν τις αιτήσεις και τις προσφορές τους ηλεκτρονικά. Η πρόσβαση στην πλατφόρμα PLACE είναι ανοικτή σε όλους, ενώ εγγραφή απαιτείται μόνο στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να λαμβάνει ενημερώσεις για τυχόν τροποποιήσεις που θα επέλθουν σε προκηρύξεις που τον ενδιαφέρουν.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να αποδίδεται στις **απαιτήσεις πιστοποίησης** των προϊόντων δομικών κατασκευών, οι οποίες συχνά εκτείνονται πέρα από τις ευρωπαϊκές πιστοποιήσεις (βλ. κατωτέρω κεφάλαιο 5). Οι επιπλέον πιστοποιήσεις μπορεί να αφορούν είτε την απόκτηση πιστοποιητικού QB (Qualité du Bâtiment), είτε της πιστοποίησης NF. Ενδεικτικός κατάλογος των επιπλέον αυτών πιστοποιήσεων βρίσκεται στον σύνδεσμο <https://evaluation.cstb.fr/fr/certifications-produits-services/produits/>. Χωρίς αυτές τις πιστοποιήσεις δεν είναι δυνατή η χρήση αυτών των υλικών σε δημόσια κτήρια ή δημόσιους διαγωνισμούς.

4. Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

i. Παραγωγή/Ζήτηση δομικών υλικών

Ο γαλλικός τομέας δομικών υλικών επηρεάστηκε έντονα από την κρίση που προκάλεσε η πανδημία, ιδιαίτερα κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, οπότε καταγράφηκε πτώση της δραστηριότητας κατά 17%. Κατά το δεύτερο εξάμηνο η δραστηριότητα ανέκαμψε κατά 4,5%, χωρίς, ωστόσο, να καταφέρει να αντισταθμίσει την πτώση που καταγράφηκε το πρώτο εξάμηνο του έτους, με αποτέλεσμα το 2020 να λήξει με μείωση της παραγωγής κατά 7%.

Κατά το α' τρίμηνο του 2021, παρατηρείται έντονη ανάκαμψη της δραστηριότητας, με τη ζήτηση δομικών υλικών να επιστρέφει ή και να ξεπερνάει τα επίπεδα του 2019. Ωστόσο, παρά τη βελτίωση που παρουσιάζουν πολλοί από τους δείκτες, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα σημεία που προκαλούν ανησυχία, ιδίως η αργή επανάκαμψη των δημοσίων συμβάσεων, οι καθυστερήσεις στους ρυθμούς ανάπτυξης των κατασκευών εκτός κατοικιών, καθώς και εντάσεις στην προμήθεια υλικών (κυρίως εισαγόμενων) που δυσχεραίνουν την ικανότητα ανταπόκρισης των εταιρειών στη ζήτηση.

Μεταβολή παραγωγής/ζήτησης βασικών δομικών υλικών στη Γαλλία

	2019		2020				2021
	Επίπεδο	2019/18 %	2 ^ο τρίμ.	3 ^ο τρίμ.	4 ^ο τρίμ.	Έτος	1 ^ο τρίμ.
Αδρανή υλικά ⁽¹⁾	360,8 Mt	+ 1,5	- 21,7	+ 1,0	- 2,1	- 7,0	+ 18,9
Έτοιμο σκυρόδεμα	40,4 Mm ³	+ 0,2	- 24,2	+ 6,2	+ 3,1	- 9,1	+ 24,4
Πρόσθετα υλικά	0,1 Mt	+ 4,5	- 18,4	N/A	N/A		N/A
Τσιμέντο	19,3 Mt	+ 3,5	N/A	N/A	N/A		N/A
Κεραμίδια	2,2 Mt	+ 2,2	- 8,7	+ 10,2	+ 7,7	+ 0,3	+ 21,1
Οπτόπλινθοι (τούβλα)	1,9 Mt	- 5,2	- 18,2	+ 5,1	- 2,0	- 7,9	+ 11,6
Παραγωγή μπετόν για κτήρια	14,3 Mt	+ 1,5	- 7,6	+ 14,7	+ 8,0	+ 0,2	+ 19,0
Παραγωγή μπετόν για ΔΕ	6,6 Mt	+ 8,3	- 26,1	+ 12,9	+ 5,0	- 8,3	+ 28,0
Δείκτης δομικών υλικών ⁽²⁾	480,7 Mt	+ 1,3	- 19,6	+ 6,5	+ 2,3	- 6,3	+ 21,2

Πηγή: Εθνική Ένωση Βιομηχανιών Λατομείων και Δομικών Υλικών (UNICEM)

⁽¹⁾ Παραγωγή (όλα τα υπόλοιπα προϊόντα: ζήτηση)

⁽²⁾ Αποτελεί το άθροισμα των ανωτέρω υλικών

ii. Εισαγωγές δομικών υλικών – Ανταγωνισμός

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται επιλεγμένα προϊόντα, τα οποία η χώρα μας εξάγει προς τη Γαλλία. Γι αυτά τα προϊόντα παρουσιάζονται η αξία των ελληνικών εξαγωγών, η αξία των συνολικών γαλλικών εισαγωγών, το μερίδιο και η θέση της χώρας μας επί των συνολικών εισαγωγών της Γαλλίας, καθώς και ο ανταγωνισμός από άλλες χώρες, σύμφωνα με τα στοιχεία της Γαλλικής Τελωνειακής Υπηρεσίας για το έτος 2020.

Γαλλικές εισαγωγές δομικών υλικών – Θέση της Ελλάδας – Ανταγωνισμός, 2020 (σε €)

ΚΣΟ Περιγραφή προϊόντος	Ελληνικές Εξαγωγές	Γαλλικές Εισαγωγές	Μερίδιο Ελλάδας	Θέση Ελλάδας	Ανταγωνισμός (μερίδιο %)
2515 Μάρμαρα, τραβερτίνες, βελγικοί ασβεστόλιθοι και άλλοι ασβεστόλιθοι για πελέκημα ή χτίσιμο	--	8.428.644	--	--	Ιταλία (26%) Πορτογαλία (17%) Βέλγιο (12%) Κροατία (10%) Ινδία (10%)
2519 Ανθρακικό μαγνήσιο φυσικό (μαγνησίτης). Μαγνησία που αποκτήθηκε με τήξη με ηλεκτρισμό. Μαγνησία πυρωμένη αδρανής (φρυγμένη)	1.549.948	39.268.932	3,95%	8η	Γερμανία (22,5%) Ισπανία (16%) Ολλανδία (11,5%) Ισραήλ (11%) Ρωσία (7%)
2523 Τσιμέντα υδραυλικά	14.289.987	367.346.164	3,89%	6η	Ισπανία (23%) Βέλγιο (22%) Λουξεμβούργο (11%) Γερμανία (8%) Ιταλία (7%)
2818 Τεχνητό κορούνδιο, χημικά καθορισμένο ή μη. Οξείδιο του αργιλίου. Υδροξείδιο του αργιλίου	20.019.136	288.489.421	6,94%	4η	Ιρλανδία (54,5%) Γερμανία (16%) ΗΠΑ (8%) Ισπανία (6,5%)
3204 Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές. Προϊόντα συνθετικά οργανικά των τύπων εκείνων που χρησιμοποιούνται ως παράγοντες τόνωσης του φθορισμού ή ως φωτοφόρα	4.215.365	355.671.803	1,19%	11η	Γερμανία (28%) Βέλγιο (16%) ΗΠΑ (11%) Ολλανδία (9%) Ισπανία (7,5%)
3208 Χρώματα επίχρσης και βερνίκια με βάση συνθετικά πολυμερή ή τροποποιημένα φυσικά πολυμερή, διασκορπισμένα ή διαλυμένα σε μη υδατώδες μέσο	1.835.286	394.009.136	0,47%	13η	Γερμανία (27%) Ιταλία (14%) Ολλανδία (13%) Βέλγιο (12%) Ισπανία (11%)
6810 Τεχνουργήματα από τσιμέντο, από σκυρόδεμα ή από τεχνητή πέτρα, έστω και σπλισμένα	349.810	322.093.994	0,11%	24η	Βέλγιο (31%) Γερμανία (24%) Ισπανία (14%) Ιταλία (8,5%) Πορτογαλία (4%)
7305 Σωλήνες κάθε είδους, κυκλικής διατομής με εξωτερική διάμετρο > 406,4 mm, από σίδηρο ή χάλυβα	58.729	47.482.085	0,12%	16η	Γερμανία (25%) Βέλγιο (21%) Τουρκία (14%) Ολλανδία (14%) Ιταλία (11%)
7306 Σωλήνες κάθε είδους και είδη με καθορισμένη μορφή κοίλα, από σίδηρο ή χάλυβα	1.740.113	732.441.796	0,24%	23η	Ιταλία (45%) Γερμανία (13%) Ισπανία (13%) ΗΠΑ (5%) Βέλγιο (3%)

ΚΣΟ Περιγραφή προϊόντος	Ελληνικές Εξαγωγές	Γαλλικές Εισαγωγές	Μερίδιο Ελλάδας	Θέση Ελλάδας	Ανταγωνισμός (μερίδιο %)
7308 Κατασκευές και μέρη κατασκευών, από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα. Λαμαρίνες, ράβδοι, είδη με καθορισμένη μορφή, σωλήνες και παρόμοια, από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα, προετοιμασμένα για να χρησιμοποιηθούν σε κατασκευές	3.665.884	1.573.855.387	0,23%	27η	Βέλγιο (19,5%) Γερμανία (18%) Ισπανία (13%) Ιταλία (10%) Πολωνία (8%) Πορτογαλία (6%)
7324 Είδη υγιεινής ή ευπρεπισμού, και τα μέρη τους, από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	5.439.412	85.336.357	6,37%	6η	Γερμανία (22%) Ιταλία (15%) Κίνα (13%) Ισπανία (11%) Πορτογαλία (9%)
7326 Άλλα τεχνουργήματα από σίδηρο ή χάλυβα	469.757	1.772.359.896	0,03%	54η	Γερμανία (17%) Ιταλία (15%) Κίνα (15%) Ισπανία (8%) Βέλγιο (5%)
7407 Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή από χαλκό	729.992	130.343.059	0,56%	13η	Γερμανία (54%) Ιταλία (16%) Ισπανία (8%) Ολλανδία (5%) Βέλγιο (4%)
7411 Σωλήνες κάθε είδους από χαλκό	58.687.336	218.571.685	26,85%	2η	Ιταλία (31%) Γερμανία (23%) Κίνα (7%)
7604 Ράβδοι και είδη καθορισμένης μορφής από αργίλιο	28.966.130	885.292.863	3,27%	5η	Ισπανία (38%) Γερμανία (17%) Βέλγιο (9%) Ιταλία (7%) Πορτογαλία (3%)
7606 Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο, με πάχος που υπερβαίνει τα 0,2 mm	32.657.354	971.949.232	3,36%	8η	Γερμανία (25%) Ισπανία (15,6%) Ιταλία (13,4%) Βέλγιο (6%) Αυστρία (3,8%)
7607 Φύλλα και ταινίες, λεπτά, από αργίλιο με πάχος που δεν υπερβαίνει τα 0,2 mm	9.938.874	367.957.011	2,70%	12η	Γερμανία (31%) Ισπανία (9%) Ιταλία (8,7%) Αυστρία (6%) Τουρκία (5,5%)
7610 Κατασκευές και μέρη αυτών, από αργίλιο. Πλάκες και φύλλα, ράβδοι, είδη με καθορισμένη μορφή, σωλήνες και παρόμοια, από αργίλιο, προετοιμασμένα για να χρησιμοποιηθούν σε κατασκευές	1.885.910	587.796.654	0,32%	24η	Γερμανία (21%) Πορτογαλία (15%) Κίνα (13%) Ιταλία (10%) Ισπανία (10%)

Πηγή: Γαλλική Υπηρεσία Τελωνείων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Παρισίων

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η Ελλάδα εμφανίζεται μεταξύ των βασικών προμηθευτών της Γαλλίας όσον αφορά στους **σωλήνες από χαλκό** (ΚΣΟ 7411), όπου καταλαμβάνει τη 2η θέση (μετά την Ιταλία) με μερίδιο 27% επί των συνολικών εισαγωγών της Γαλλίας και αξία εξαγωγών 58,7 εκ. ευρώ. Κατά τα λοιπά, η χώρα μας καταλαμβάνει την 4η θέση ως προς τις εξαγωγές **τεχνητού κορούνδιου και οξειδίου του αργιλίου** (ΚΣΟ 2818) με μερίδιο 7% και αξία 20 εκ. ευρώ, ωστόσο, άνω του ήμισυ των γαλλικών εισαγωγών για το συγκεκριμένο προϊόν προέρχεται από την Ιρλανδία (54%). Επιπλέον, καταλαμβάνει την 5η θέση μεταξύ των προμηθευτών της Γαλλίας σε **ράβδους και είδη καθορισμένης μορφής από αργίλιο** (ΚΣΟ 7604) με μερίδιο 3,3% και αξία εξαγωγών 29 εκ. ευρώ, και την 6η θέση ως προς τις εξαγωγές **υδραυλικών τσιμέντων** (ΚΣΟ 2523) και **ειδών υγιεινής από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα** (ΚΣΟ 7324) με μερίδιο 4% και αξία 14 εκ. ευρώ και 6,4% και αξία 5,4 εκ. ευρώ αντιστοίχως.

Όσον αφορά τον ανταγωνισμό, αυτός προέρχεται κατά κύριο λόγο από τη Γερμανία, την Ιταλία, την Ισπανία, το Βέλγιο, την Ολλανδία και την Πορτογαλία.

5. ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

i. Διάθεση προϊόντων δομικών κατασκευών στην Ε.Ε.

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. Η ανάπτυξη κοινών διαδικασιών, προτύπων και κανόνων σε όλα τα κράτη μέλη επιτρέπει στις εταιρείες της ΕΕ να επωφελούνται από την εύκολη πρόσβαση στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά και τους 500 εκατομμύρια καταναλωτές της. Η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων διασφαλίζεται από την εναρμόνιση των τεχνικών κανονισμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και, όταν δεν υπάρχει εναρμονισμένη νομοθεσία, από την αρχή της «αμοιβαίας αναγνώρισης». Αυτή η αρχή ορίζει ότι ένα προϊόν που διατίθεται νόμιμα στο εμπόριο σε ένα κράτος μέλος μπορεί να κυκλοφορεί σε όλα τα άλλα, εκτός εάν θέτει σε κίνδυνο επιτακτικές απαιτήσεις δημοσίου συμφέροντος (ιδίως την υγεία και την ασφάλεια των ατόμων).

Η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης διασφαλίζεται κυρίως από την εναρμόνιση της νομοθεσίας που τα αφορά. Έτσι, οι κανόνες που ισχύουν για ένα προϊόν είναι οι ίδιοι σε κάθε κράτος μέλος και προστατεύουν με τον ίδιο τρόπο τις βασικές απαιτήσεις για το κοινό.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 305/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011 για τη θέσπιση εναρμονισμένων όρων εμπορίας προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών, καθορίζει τους όρους για τη διαθεσιμότητα και διάθεση στην αγορά προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών με την κατάρτιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την έκφραση της απόδοσης των προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών σε σχέση με τα ουσιώδη χαρακτηριστικά τους και σχετικά με τη χρήση της σήμανσης CE στα εν λόγω προϊόντα.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού, όταν προϊόν του τομέα των δομικών κατασκευών καλύπτεται από εναρμονισμένο πρότυπο ή ανταποκρίνεται προς ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση που έχει εκδοθεί για αυτό, ο κατασκευαστής καταρτίζει δήλωση απόδοσης όταν το εν λόγω προϊόν διατίθεται στην αγορά. Η σήμανση CE τοποθετείται στα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών για τα οποία ο κατασκευαστής έχει καταρτίσει δήλωση απόδοσης. Εάν δεν έχει καταρτισθεί δήλωση απόδοσης από τον κατασκευαστή, δεν τοποθετείται η σήμανση CE.

Η σήμανση CE

Σε αυτό το πλαίσιο, πολλά προϊόντα που αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος του ενδοκοινοτικού εμπορίου, υπόκεινται σε τομεακούς κανονισμούς εναρμονισμένους σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η τεχνική εναρμόνιση επιτυγχάνεται μέσω οδηγιών ή κανονισμών, ορισμένες από τις οποίες απαιτούν τη σήμανση CE, η οποία επιτρέπει στις εταιρείες να πιστοποιούν τη συμμόρφωση των προϊόντων τους με τις απαιτήσεις των νομοθετικών

κειμένων, ιδίως όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία. Αυτή η σήμανση είναι υποχρεωτική για να επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία των σχετικών προϊόντων σε ολόκληρη την επικράτεια της Ευρ. Ένωσης.

Η σήμανση CE είναι μια υποχρέωση (και όχι μια στρατηγική ή εμπορική επιλογή) που επιβάλλεται από μία ή περισσότερες ευρωπαϊκές οδηγίες που προβλέπουν ρητά αυτήν τη σήμανση μόνο για ορισμένα προϊόντα. Περισσότερες πληροφορίες, καθώς και ο κατάλογος των προϊόντων που επηρεάζονται από αυτήν τη σήμανση βρίσκονται αναρτημένες στην ειδική σελίδα της Δενικής Δ/σης Επιχειρήσεων του γ/Υπουργείου Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάκαμψης που είναι αφιερωμένη στην ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών <https://www.entreprises.gouv.fr/fr/libre-circulation-des-produits/la-libre-circulation-des-marchandises-europe/marquage>.

Για να επιτρέπεται σε ένα προϊόν να εισέλθει στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (EOX), είναι υποχρεωτικό να αξιολογηθεί η συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις ασφαλείας των ευρωπαϊκών οδηγιών στις οποίες υπάγεται, με βάση τα τεχνικά χαρακτηριστικά του.

Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις βασικές απαιτήσεις που προβλέπονται από τις ευρωπαϊκές οδηγίες, η κατάρτιση της τεχνικής τεκμηρίωσης και η δήλωση συμμόρφωσης CE / EE, καθώς και η τοποθέτηση της προκύπτουσας σήμανσης CE αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του κατασκευαστή. Μόλις καθοριστούν, αυτά τα έγγραφα πρέπει να φυλάσσονται από τον κατασκευαστή ή τον εισαγωγέα και πρέπει να υποβληθούν στις αρχές εποπτείας της αγοράς κατόπιν αιτήσεώς τους.

Τα προϊόντα που δεν υπόκεινται σε κανονισμούς που προβλέπουν τη σήμανση CE δεν πρέπει να φέρουν τη σήμανση CE.

Η Ευρωπαϊκή Τεχνική Αξιολόγηση

Όταν ένα προϊόν δομικών κατασκευών δεν καλύπτεται ή δεν καλύπτεται πλήρως από εναρμονισμένο πρότυπο, τότε μπορεί να διενεργηθεί μία ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση (ETA), κατόπιν αιτήματος του κατασκευαστή. Το αίτημα απευθύνεται στον οργανισμό τεχνικής αξιολόγησης (OTA) για την αντίστοιχη περιοχή προϊόντων (πλήρης κατάλογος των OTA περιλαμβάνεται στη βάση δεδομένων [NANDO](#)).

Ο οργανισμός τεχνικής αξιολόγησης εκδίδει την ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση βάσει ενός Ευρωπαϊκού Εγγράφου Αξιολόγησης (European Assessment Document - EAD) που εγκρίνεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Τεχνικής Αξιολόγησης ([European Organisation for Technical Assessment - EOTA](#)). Το ευρωπαϊκό έγγραφο αξιολόγησης (EAD) είναι ουσιαστικά μια εναρμονισμένη τεχνική προδιαγραφή για τα δομικά προϊόντα. Το έγγραφο περιέχει:

- μια γενική περιγραφή του δομικού προϊόντος
- τον κατάλογο των βασικών χαρακτηριστικών που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ του κατασκευαστή και του EOTA
- τις μεθόδους και τα κριτήρια για την αξιολόγηση της απόδοσης του προϊόντος σε

- σχέση με αυτά τα βασικά χαρακτηριστικά
- αρχές που πρέπει να εφαρμοστούν για τον έλεγχο της παραγωγής στο εργοστάσιο

Πλήρης κατάλογος των Ευρωπαϊκών Εγγράφων Αξιολόγησης (EADs) δημοσιεύεται από την Επιτροπή στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Τεχνικής Αξιολόγησης.

Κανονισμός REACH για την καταχώριση, αξιολόγηση, αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων

Ο κανονισμός REACH είναι κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θεσπίστηκε με στόχο την καλύτερη προστασία της υγείας του ανθρώπου και του περιβάλλοντος από τους κινδύνους που μπορεί να ενέχουν τα χημικά προϊόντα, καθώς και για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χημικής βιομηχανίας της ΕΕ. Επίσης, προάγει εναλλακτικές μεθόδους για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας των ουσιών με σκοπό τη μείωση του αριθμού των δοκιμών που διεξάγονται σε ζώα.

Καταρχήν, ο κανονισμός REACH εφαρμόζεται σε όλες τις χημικές ουσίες: όχι μόνο σε εκείνες που χρησιμοποιούνται σε βιομηχανικές διεργασίες αλλά και σε όσες χρησιμοποιούνται στην καθημερινότητά μας, για παράδειγμα, σε καθαριστικά προϊόντα, χρώματα και αντικείμενα όπως ρούχα, έπιπλα και ηλεκτρικές συσκευές. Συνεπώς, ο κανονισμός αφορά τις περισσότερες επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ.

Ο κανονισμός REACH αναθέτει το βάρος της απόδειξης στις επιχειρήσεις. Για να συμμορφώνονται με τον κανονισμό, οι επιχειρήσεις πρέπει να προσδιορίζουν και να μπορούν να διαχειρίζονται τους κινδύνους που συνδέονται με τις ουσίες που παρασκευάζουν και διαθέτουν στην αγορά της ΕΕ. Οφείλουν να παρουσιάζουν στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων (ECHA) τον τρόπο ασφαλούς χρήσης των ουσιών και να κοινοποιούν στους χρήστες τα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου.

Σε περίπτωση που οι κίνδυνοι δεν είναι διαχειρίσιμοι, οι αρχές μπορούν να επιβάλλουν διάφορους περιορισμούς στη χρήση των ουσιών. Μακροπρόθεσμα, οι πλέον επικίνδυνες ουσίες θα πρέπει να αντικαθίστανται από λιγότερο επικίνδυνες ουσίες.

Τα αρχικά REACH σημαίνουν καταχώριση, αξιολόγηση, αδειοδότηση και περιορισμοί των χημικών προϊόντων. Ο κανονισμός τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιουνίου 2007. Περισσότερες πληροφορίες μπορούν να αντληθούν από τη σχετική ιστοσελίδα του ECHA <https://echa.europa.eu/el/regulations/reach/understanding-reach>.

Στη Γαλλία, αρμόδια υπηρεσία είναι το Εθνικό Ινστιτούτο Βιομηχανικού Περιβάλλοντος και Κινδύνων (Institut National de l'environnement industriel et des risques INERIS - <https://www.ineris.fr/fr>). Συγκεκριμένα, πληροφορίες για τον Κανονισμό REACH μπορούν να αντληθούν από την ιστοσελίδα <http://www.ineris.fr/reach-info/index.jsp?content=guidesrips> όπου μπορούν να υποβληθούν σχετικά ερωτήματα, μεταβαίνοντας στην καρτέλα "Assistance" ("Βοήθεια") και στη συνέχεια επιλέγοντας "Questionnez le helpdesk" ("Ρωτήστε το γραφείο βοήθειας").

Γενική υποχρέωση ασφαλείας

Τα προϊόντα που δεν καλύπτονται από ειδικούς κανονισμούς ασφαλείας καλύπτονται από την [Οδηγία 2001/95/ΕΚ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2001, για τη γενική ασφαλεία των προϊόντων, η οποία προβλέπει ότι μόνο τα ασφαλή προϊόντα μπορούν να διατίθενται στην αγορά στον ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο. Επομένως, δεν φέρουν τη σήμανση CE.

Πληροφορίες σχετικά με αυτήν την οδηγία είναι διαθέσιμες εδώ: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:l21253>.

Αυτή η οδηγία έχει μεταφερθεί στο γαλλικό δίκαιο με το άρθρο L 421-3 του Κώδικα Καταναλωτή, το οποίο ορίζει ότι “τα προϊόντα και οι υπηρεσίες πρέπει να παρουσιάζουν, υπό κανονικές συνθήκες χρήσης ή υπό άλλους όρους που λογικά προβλέπονται από τον επαγγελματία, την ασφαλεία που μπορεί κανείς να περιμένει και να μην θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των ατόμων”.

Η συμμόρφωση με αυτήν την υποχρέωση μπορεί να αποδειχθεί με βάση γαλλικά, ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα ή πρωτόκολλα δοκιμών που έχουν καθοριστεί από εργαστήριο ή από εσάς ορίζοντας τις απαιτήσεις ασφαλείας κατά τη διάρκεια της κανονικής ή λογικά προβλέψιμης χρήσης.

Σημειώνεται, ότι όσον αφορά στις προειδοποιήσεις, η παρουσία ενδείξεων σχετικά με τη χρήση και προειδοποιήσεις σχετικά με τη σωστή χρήση του προϊόντος συνιστά στοιχείο ασφαλείας, αλλά δεν απαλλάσσει από την υποχρέωση επαλήθευσης της συμμόρφωσης σύμφωνα με το άρθρο L 421. -3 του Κώδικα Καταναλωτή. Έτσι, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου L 423-1 “ο παραγωγός παρέχει στον καταναλωτή χρήσιμες πληροφορίες που του επιτρέπουν να εκτιμήσει τους κινδύνους που ενέχει ένα προϊόν κατά τη διάρκεια της κανονικής ή λογικά προβλέψιμης περιόδου χρήσης του και να προστατευτεί από αυτούς, όταν αυτοί οι κίνδυνοι δεν είναι άμεσα αντιληπτοί από τον καταναλωτή χωρίς επαρκή προειδοποίηση”. Επιπλέον, οι ενδείξεις που τοποθετούνται πρέπει να διασφαλίζουν δίκαιη πληροφόρηση στον καταναλωτή και να μην αντιβαίνουν στα άρθρα L 121-2 έως 4 (παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές) και στο L 441-1 (εξαπάτηση ουσιωδών ιδιοτήτων ή καταλληλότητας χρήσης) του κώδικα καταναλωτή.

Μη εναρμονισμένες εθνικές διατάξεις

Ωστόσο, ορισμένα προϊόντα εξακολουθούν να διέπονται από μη εναρμονισμένες εθνικές διατάξεις. Ο [κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 2019/515 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαρτίου 2019](#) στοχεύει στη βελτίωση της ελεύθερης κυκλοφορίας αυτών των προϊόντων παρέχοντας ένα πλαίσιο για εθνικές διοικητικές αποφάσεις που περιορίζουν αυτήν την κίνηση. Σύμφωνα με τον κανονισμό, τα κ-μ ορίζουν εθνικά σημεία επαφής για την ενημέρωση των οικονομικών φορέων σχετικά με τους κανονισμούς που ισχύουν στο εκάστοτε κράτος-μέλος για κάθε τύπο προϊόντος. Στη Γαλλία, το σημείο επαφής προϊόντων είναι η Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων (Direction Générale des Entreprises -

DGE) του Υπουργείου Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάκαμψης (pcp.france@finances.gouv.fr).

➔ Στο σύνδεσμο <https://www.entreprises.gouv.fr/fr/libre-circulation-des-produits/cadre-du-marche-unique> βρίσκονται αναρτημένα δελτία πληροφοριών **ανά προϊόν**, που περιλαμβάνουν τους ισχύοντες ευρωπαϊκούς ή/και γαλλικούς κανονισμούς, τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με τη νομοθεσία και την εποπτεία της αγοράς, καθώς και χρήσιμες επαφές.

ii. Γαλλικοί οργανισμοί τεχνικής αξιολόγησης

Στη Γαλλία, οι αρμόδιοι οργανισμοί τεχνικής αξιολόγησης, οι οποίοι είναι διαπιστευμένοι στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΚ) 765/2008 από τον Γαλλικό Οργανισμό Πιστοποίησης (Comité français d'accréditation – Cofrac), είναι:

- Το Επιστημονικό και Τεχνικό Κέντρο Οικοδόμησης ([Centre Scientifique et Technique du Bâtiment – CSTB](#)): Εγκεκριμένος οργανισμός πιστοποίησης, η CSTB έχει εξουσιοδοτηθεί από την AFNOR να εκδώσει το **σήμα πιστοποίησης NF** για 28 εφαρμογές. Σε συνεργασία με το Εθνικό Εργαστήριο Μετρολογίας και Δοκιμών (LNE), διαχειρίζεται επίσης το **σήμα πιστοποίησης ACERMI** για μονωτικά προϊόντα, ενώ έχει αναπτύξει και δικό του σήμα πιστοποίησης, το **QB** (Qualité du Bâtiment), το οποίο έχει 26 εφαρμογές.
- Το Κέντρο Μελετών και Εμπειρογνωμοσύνης για τους Κινδύνους, το Περιβάλλον, την Κινητικότητα και τον Σχεδιασμό ([Centre d'Etudes et d'expertise sur les Risques, l'Environnement, la Mobilité et l'Aménagement - CEREMA](#))

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δομικά προϊόντα στη Γαλλία μπορούν να αντληθούν από τον ιστότοπο που είναι αφιερωμένος στον Κανονισμό σχετικά με τα δομικά προϊόντα στην ακόλουθο σύνδεσμο: <http://www.rpcnet.fr/organismes.php>.

6. ΣΥΜΒΑΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

Το Εθνικό Συμβούλιο Βιομηχανίας (Conseil National de l'Industrie) ενέκρινε τη δημιουργία της Κλαδικής Στρατηγικής Επιτροπής “Κατασκευαστικών Βιομηχανιών”² (Comité Stratégique de Filière « Industries pour la construction ») στις 28.05.2018. Πρόκειται για την πρώτη κλαδική επιτροπή που συστήθηκε από τη δημιουργία του Εθνικού Συμβουλίου Βιομηχανίας και αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία κινητοποίησης των βιομηχανιών του τομέα για την ανταπόκριση στις περιφερειακές στρατηγικές και τα μεγάλα τρέχοντα εθνικά έργα, τα οποία περιλαμβάνουν την Στρατηγική χαμηλών εκπομπών άνθρακα, το Σχέδιο ενεργειακής ανακαίνισης κτιρίων, τον Νόμο Elan για τη “Στέγαση και την ψηφιακή ανάπτυξη”, τον Νόμο για ένα κράτος που εξυπηρετεί μια αξιόπιστη κοινωνία, τον Πολυετή Ενεργειακό Σχεδιασμό, τον Οδικό Χάρτη για την Κυκλική Οικονομία κ.ά.

Στο πλαίσιο αυτό, υπεγράφη στις 13 Φεβρουαρίου 2019 μεταξύ εκπροσώπων των κατασκευαστικών βιομηχανιών, της γ/Κυβέρνησης, των Περιφερειών της Γαλλίας και της Ένωσης Δήμων της Γαλλίας, η **σύμβαση της Στρατηγικής Επιτροπής για τον κλάδο των κατασκευαστικών βιομηχανιών για την περίοδο 2018-2022**³ (contrat du Comité Stratégique de Filière « Industries pour la construction »). Αντιμέτωποι με τις ενεργειακές και κλιματικές προκλήσεις, οι επιχειρήσεις του κλάδου δεσμεύθηκαν για τη δημιουργία μιας νέας δυναμικής της αγοράς που στοχεύει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας σε ένα όλο και πιο περίπλοκο πλαίσιο προκειμένου να ανταποκριθούν στις προσδοκίες των πολιτών, ιδίως όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

Οι συμβαλλόμενοι της κλαδικής σύμβασης συμφώνησαν σε έναν αρχικό κατάλογο 6 δομικών έργων που συνδέονται με τις περιφερειακές πολιτικές και θα επιτρέψουν την ανταπόκριση στις ανάγκες ανταγωνιστικότητας του τομέα:

1. **Δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας** για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των φορέων του τομέα: θα διευκολύνει ιδιαίτερα την ψηφιακή περιγραφή των ιδιοτήτων των δομών και των δομικών προϊόντων, καθώς και των κατασκευαστικών έργων μεταξύ όλων των φορέων του τομέα.
2. **Ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας**, μέσω της ανάπτυξης κτηρίων αναστρέψιμων, αρθρωτών και αποσυναρμολογούμενων (προκατασκευή, βελτιστοποίηση ροής, εξοικονόμηση πόρων, απαλλαγή από άνθρακα) για να προβλεφθούν αλλαγές στη χρήση των κτηρίων, μέσω του σχεδιασμού δρόμων που θα ανταποκρίνεται στις αλλαγές στην υποδομή με την πάροδο του χρόνου, ενσωματώνοντας νέες χρήσεις (αυτόνομα οχήματα, παραγωγή ενέργειας κ.λπ.), και μέσω της ανάπτυξης κτηρίων μηδενικών αποβλήτων (αύξηση της ανακύκλωσης δευτερογενών πρώτων υλών και

² <https://www.conseil-national-industrie.gouv.fr/comites-strategiques-de-filiere/industries-pour-la-construction>

³ https://www.conseil-national-industrie.gouv.fr/files_cni/files/csf/construction/contrat_de_filiere_indconstr.pdf

της ενσωμάτωσής τους σε σκυρόδεμα).

3. **Ενεργειακή απόδοση και μαζική ανακαίνιση** για την καλύτερη θερμική μόνωση των κατασκευών και την αποφυγή απωλειών ενέργειας τόσο στα οικιστικά κτήρια (πρόγραμμα PREP) όσο και στα κτήρια Πανεπιστημίων (πρόγραμμα PEEC 2030).
4. **Πρώθηση της γαλλικής τεχνογνωσίας και τεχνολογίας στο εξωτερικό** για έξυπνες και βιώσιμες πόλεις και προσφορά λύσεων προσιτής στέγασης για διεθνή ανάπτυξη.
5. **Επιτάχυνση και ανάπτυξη των μικρο-μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)** για αύξηση του αριθμού των εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης στον τομέα μέσω του "Επιταχυντή ΜΜΕ" της Bpifrance (δημόσια αναπτυξιακή τράπεζα).
6. **Ενίσχυση της απασχόλησης και των δεξιοτήτων** σε όλους τους επιμέρους τομείς των κατασκευαστικών βιομηχανιών. Το έργο στοχεύει στη θέσπιση δέσμευσης για την ανάπτυξη της απασχόλησης και των δεξιοτήτων στον τομέα και την κινητοποίηση όλων των ενδιαφερομένων μερών για την αύξηση του αριθμού των μαθητευόμενων.

7. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

i. Προκλήσεις

Ο γαλλικός κατασκευαστικός τομέας βρίσκεται αντιμέτωπος με σημαντικές προκλήσεις, οι οποίες συνδέονται τόσο με τις επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 όσο και με τις διαρθρωτικές πολιτικές της κυβέρνησης, οι οποίες περιλαμβάνουν την ενεργειακή, περιβαλλοντική και ψηφιακή μετάβαση της οικονομίας, την ποιότητα του περιβάλλοντος διαβίωσης και την κατασκευή ποιοτικών κατοικιών, ιδίως σε πολλούς τομείς που το στερούνται.

Η κρίση που προκάλεσε η πανδημία Covid-19 επηρέασε έντονα τον κατασκευαστικό κλάδο, ο οποίος κατέγραψε έντονη πτώση της δραστηριότητας της τάξης του -15%, τόσο για την κατασκευή κτηρίων όσο και για τα δημόσια έργα. Για την αντιμετώπιση των συνεπειών αυτών, η γ/κυβέρνηση υιοθέτησε το σχέδιο ανάκαμψης “France Relance” συνολικού ύψους 100 δισ. ευρώ, από το οποίο προβλέπεται να διατεθούν σημαντικά ποσά στον κατασκευαστικό τομέα, με στόχο την ταχύτερη ανάκαμψη της δραστηριότητας. Ταυτόχρονα, οι πρόσθετες υποχρεώσεις που απορρέουν από τον οικολογικό μετασχηματισμό και τις νέες διατάξεις που σταδιακά τίθενται σε ισχύ, αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά τη δραστηριότητα του τομέα.

Πιο συγκεκριμένα, οι βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κατασκευαστικός τομέας μπορούν να συνοψισθούν στις εξής:

- ◆ **Η θέση σε ισχύ του Περιβαλλοντικού Κανονισμού RE2020 (Réglementation Environnementale 2020) από την 1η Ιουλίου 2021:** πρόκειται για τον νέο περιβαλλοντικό κανονισμό για νεόδμητα κτήρια, που θα αντικαταστήσει τον ισχύοντα κανονισμό RT2012. Στόχος αυτού του νέου κανονισμού είναι να μειώσει το αποτύπωμα άνθρακα των κτηρίων, να μειώσει την κατανάλωσή τους, να βελτιώσει την ενεργειακή τους απόδοση και να τα καταστήσει πιο ανθεκτικά στα επεισόδια καύσωνα που θα γίνουν πιο έντονα λόγω της κλιματικής αλλαγής. Ωστόσο, ο κανονισμός έχει προκαλέσει σημαντικές αντιδράσεις, καθώς αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση του κόστους κατασκευής (κατά 4% σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των δημοσίων αρχών, κατά περισσότερο από το διπλάσιο σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των κατασκευαστών). Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο υπολογισμός των εκπομπών του κτηρίου βάσει της μεθόδου της ανάλυσης του κύκλου ζωής του, από την κατασκευή (ACV – analyse du cycle de vie), στην οποία έχουν αντιταχθεί πολλοί επαγγελματίες του κλάδου.
- ◆ **Η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού για τα “απόβλητα κατασκευών”:** από την 1η Ιανουαρίου 2022 τα κτήρια θα πρέπει να προσαρμόζονται στις διατάξεις του Νόμου κατά των Αποβλήτων για μία Κυκλική Οικονομία (Loi Anti-Gaspillage pour une Economie Circulaire), που προβλέπουν μία εκτιμώμενη χωρητικότητα αποβλήτων 46

εκ. τόνων ετησίως και ύψους περίπου 3 δισ. ευρώ. Προκειμένου να αντεπεξέλθουν στη διευρυμένη αυτή ευθύνη, οι επιχειρήσεις του κλάδου προσπαθούν να ενθαρρύνουν την ενσωμάτωση ανακυκλωμένου υλικού σε νέα προϊόντα, να επιτύχουν καλύτερο συντονισμό σε οριζόντια ζητήματα για καλύτερη αποτελεσματικότητα (π.χ. ανάπτυξη του δικτύου σημείων συλλογής, απομάκρυνση παράνομων αποθέσεων, ιχνηλασιμότητα κ.λπ.), καθώς και να συνεργασθούν με τις δημόσιες αρχές και τα εμπλεκόμενα μέρη στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων για την εξεύρεση της καλύτερης λύσης στο εξαιρετικά περιορισμένο υφιστάμενο χρονικό πλαίσιο.

- ◆ **Σύμβαση Στρατηγικής Επιτροπής κατασκευαστικού τομέα:** υπό την ώθηση του Εθνικού Συμβουλίου Βιομηχανίας και του Υπουργού Βιομηχανίας, οι εκπρόσωποι του κλάδου έχουν ξεκινήσει την αναθεώρηση της τομεακής σύμβασης για την ενσωμάτωση των προτεραιοτήτων του σχεδίου ανάκαμψης, ήτοι: i) απαλλαγή του τομέα από τον άνθρακα, και ii) ενίσχυση της μάθησης, της κατάρτισης, της ένταξης και της απασχόλησης του τομέα.

ii. Προοπτικές του κλάδου

Ο τομέας του κτηρίου

Το σχέδιο ανάκαμψης αναμένεται να διαθέσει 3,5 δισ. ευρώ σε κρατικές ενισχύσεις ετησίως το 2021 και το 2022 για την ενεργειακή ανακαίνιση των κτηρίων, καθώς και 300 εκ. ευρώ για το ταμείο “Fonds Friche” για την αξιοποίηση απερημωμένων εκτάσεων γης.

Ωστόσο, το 2021 χαρακτηρίζεται από την έναρξη ισχύος νέων προτύπων και κανόνων, οι οποίοι αναμένεται να αυξήσουν το κόστος κατασκευής, όπως ο Περιβαλλοντικός Κανονισμός RE2020, η υποχρέωση πραγματοποίησης προκαταρκτικών μελετών του εδάφους και εφαρμογής νέων αντισεισμικών κανόνων για τις μονοκατοικίες, η υποχρέωση προεγκατάστασης θέσεων στάθμευσης με υποδομή φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και διπλασιασμού του χώρου που προορίζεται για στάθμευση ποδηλάτων στις πολυκατοικίες. Στα ανωτέρω θα πρέπει να προστεθεί επίσης το νομοσχέδιο ZAN (Zéro artificialisation nette) για μηδενική καθαρή δέσμευση γης που επηρεάζει τη διαθεσιμότητα γης για νέες κατασκευές.

Σύμφωνα με την Γαλλική Ομοσπονδία Κτηρίων (FFB), κατά την περίοδο 2020-2021 η οικοδομική δραστηριότητα για οικιστικά κτήρια αναμένεται να μειωθεί κατά 22,6%, οι πωλήσεις κατά 7% και η έκδοση οικοδομικών αδειών κατά 5,3%. Σε σύγκριση με το 2019, η απώλεια υπολογίζεται σε 30.000 κατοικίες. Όσον αφορά τα εμπορικά κτήρια, η Ομοσπονδία προβλέπει ότι το 2021, εξαιρουμένων των γεωργικών εγκαταστάσεων, οι εγκεκριμένες εκτάσεις νέων μη οικιστικών κτιρίων θα μειωθούν κατά περίπου 3,7%, δηλαδή σωρευτική μείωση σε διάστημα δύο ετών κατά 22,6%.

Όσον αφορά στις οικοδομές όπου οι εργασίες έχουν εκκινήσει, εξαιρουμένων των γεωργικών εγκαταστάσεων, αυτές αναμένεται να μειωθούν κατά 7,3% το 2021 σε σύγκριση

με το 2020 (δηλαδή -21,5% σε σύγκριση με το 2019), και να φθάσουν τα 16,8 εκ. τ.μ., σημαντικά χαμηλότερα από τα 27,5 εκ. τ.μ. κατά μέσο όρο την περίοδο 2000-2008. Αξίζει να σημειωθεί ότι η δραστηριότητα ανακαίνισης αναμένεται να αυξηθεί κατά 8% περίπου το 2021 σε σύγκριση με το 2019 (+10% για κατοικίες και +5% για εμπορικά κτήρια). Σε αυτό το πλαίσιο, η FFB εκτιμά ότι ο όγκος της δραστηριότητας στον τομέα των κτηρίων θα ανακάμψει κατά 11,3% το 2021.

Ο τομέας των δημοσίων έργων

Το 2020 χαρακτηρίστηκε τόσο από την απότομη παύση των εργασιών των εργοταξίων λόγω των μέτρων για τον περιορισμό της πανδημίας, όσο και από τη μείωση των προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών λόγω των περιφερειακών εκλογών, ο δεύτερος γύρος των οποίων έλαβε χώρα τον Ιούνιο. Σε αυτό το πολύπλοκο πλαίσιο, ο τομέας έχασε περισσότερο από το ένα τρίτο του κύκλου εργασιών μεταξύ Μαρτίου και Μαΐου 2020 σε σύγκριση με το 2019.

Ο τομέας των δημοσίων έργων περιλαμβάνεται στο σχέδιο ανάκαμψης της γ/κυβέρνησης, ιδίως στους άξονες που αφορά την οικολογική μετάβαση και την εδαφική συνοχή. Ο πραγματικός αντίκτυπος του σχεδίου θα εξαρτηθεί από την ταχύτητα υλοποίησης των επιμέρους έργων και από την κατανομή των έργων στις περιφέρειες της χώρας.

Για το 2021, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές ανησυχίες, κυρίως σε ό,τι αφορά τον ρυθμό ανάκαμψης των δημοσίων συμβάσεων. Μετά από μια ιστορική πτώση των βιβλίων παραγγελιών κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, οι επιχειρήσεις συνέχισαν να κρίνουν ότι τα βιβλία παραγγελιών τους ήταν αρκετά χαμηλά κατά το τέλος του 2020. Το πρώτο εξάμηνο του 2021 υπήρξε περίπλοκο από άποψη δραστηριότητας. Για να εκτιμήσει πώς και πότε ο τομέας θα είναι σε θέση να ανακάμψει, η Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων (FNTP) υιοθέτησε μια προσέγγιση βασισμένη σε τρία σενάρια, λόγω των πάρα πολλών αβεβαιοτήτων που δημιουργούνται από την πανδημία. Σύμφωνα με τα τρία αυτά σενάρια, η FNTP προβλέπει ότι η ανάκαμψη της δραστηριότητας θα κυμανθεί από 5% (πλέον απαισιόδοξο σενάριο), σε 10% (μέσο σενάριο) και έως και 15% (πλέον αισιόδοξο σενάριο) κατά το 2021.

Συνολικά, σύμφωνα με τις επιχειρήσεις και τους κλαδικούς συνδέσμους του τομέα των κατασκευών, η ανάκαμψη θα πρέπει να βασισθεί σε 6 άξονες:

- 1. Κινητοποίηση των ιδιωτικών αποταμιεύσεων για την ανάκαμψη των βιώσιμων και ανθεκτικών κατασκευών.** Σε αυτόν τον άξονα, το σχέδιο ανάκαμψης έχει αρχίσει ήδη να παράγει τα πρώτα επιχειρησιακά μέτρα, όπως η πριμοδότηση της ανακαίνισης “Prime Renov” με τον περιορισμό των πόρων για την επιτάχυνση της αποτελεσματικής καθολικής ανακαίνισης, καθώς και η μετατροπή των γραφείων σε κατοικίες με κινητοποίηση ιδιωτικών αποταμιεύσεων. Με στόχο την ενίσχυση της τάσης προς υπεύθυνες επενδύσεις, οι ασφαλιστικές εταιρείες προσφέρουν

επενδυτικά προϊόντα στους κατόχους συμβολαίων ασφάλισης ζωής σε ακίνητα που παρουσιάζονται ως φιλικά προς το περιβάλλον.

2. **Μαζική ενεργειακή ανακαίνιση κατοικιών και οικιστικών περιοχών.** Σε αυτόν τον άξονα, περιλαμβάνεται το έργο PREP (Parcours de rénovation énergétique performante), ένα πρόγραμμα αποδοτικής ενεργειακής ανακαίνισης, το οποίο υποστηρίζει η Ένωση Δήμων της Γαλλίας. Το έργο PREP στοχεύει στην ανάπτυξη μιας ψηφιακής πλατφόρμας για την υποστήριξη της ενεργειακής ανακαίνισης μεμονωμένων κατοικιών, η οποία θα προσφέρει στους ιδιώτες μια συνολική υπηρεσία και μία ασφαλή διαδρομή που εκτείνεται σε όλα τα στάδια της ανακαίνισης, από τον έλεγχο έως τη χρηματοδότηση του έργου.
3. **Πρώθηση του “Made in France” και απαλλαγή της οικονομίας από τον άνθρακα.** Στον άξονα αυτό, περιλαμβάνεται η δέσμευση των επιχειρήσεων για την απαλλαγή της οικονομίας από τον άνθρακα μέσω προϊόντων χωρίς άνθρακα που κατασκευάζονται στη Γαλλία, και τα οποία θα αποτελέσουν επίσης παράδειγμα για τις εξαγωγές.
4. **Προτεραιοποίηση των οικονομικά ασθενέστερων νοικοκυριών για πραγματοποίηση ενεργειακά αποδοτικής ανακαίνισης χρηματοδοτούμενης στο 100%.** Σε αυτόν τον άξονα εντάσσεται η έναρξη της πριμοδότησης ανακαίνισης “Prime Renov”.
5. **Βιομηχανοποίηση λύσεων ανακαίνισης για Πανεπιστήμια και δημόσια κτήρια.** Τα Πανεπιστήμια αποτελούν δικαιούχους του σχεδίου ανάκαμψης, ενώ ταυτόχρονα τα Πανεπιστήμια μαζί με επιχειρήσεις του κλάδου έχουν ξεκινήσει μία σειρά πιλοτικών έργων δομικής ανακαίνισης, πριν από την γενίκευση των λύσεων αυτών σε μεγαλύτερη κλίμακα.
6. **Σεβασμός των εμπορικών σχέσεων και εγγύηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης,** απαραίτητης για την ταχεία ανάκαμψη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο κατασκευαστικός τομέας διέρχεται ραγδαίες αλλαγές και αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις που θα διαρκέσουν δεκαετίες: αύξηση του πληθυσμού, των αναγκών στέγασης και των υποδομών, κλιματική αλλαγή, απειλές για τη βιοποικιλότητα, βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, κοινωνικές προσδοκίες τόσο σε επίπεδο καταναλωτών όσο και περιφερειακών φορέων, ψηφιακές και ενεργειακές αλλαγές που επηρεάζουν όλους τους τομείς.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, ο κατασκευαστικός κλάδος αναμένεται να αυξηθεί κατά 30% μέσα σε δέκα χρόνια και να φτάσει τα 15 τρισ. δολάρια έναντι 11,6 τρισ. δολάρια σήμερα, γεγονός που αποτελεί σημαντική ευκαιρία για τις εταιρείες του κλάδου, εφόσον αυτές παραμένουν ανταγωνιστικές και καταφέρνουν να αναπτύξουν την παρουσία τους σε αναπτυσσόμενες ξένες αγορές.

Στη Γαλλία, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των αρμόδιων φορέων, το 2021 ο όγκος της δραστηριότητας στον τομέα των κτηρίων αναμένεται να ανακάμψει κατά 11,3%, ενώ όσον αφορά τον τομέα των δημοσίων έργων η ανάκαμψη της δραστηριότητας αναμένεται να κυμανθεί από 5% έως και 15%.

Ο γαλλικός κατασκευαστικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας, στοιχείων που κατατάσσουν τη χώρα μεταξύ των κορυφαίων χωρών όσον αφορά την καινοτομία. Ως εκ τούτου, για τη διεύρυνση στη γαλλική αγορά απαιτείται οι εταιρείες να διαθέτουν υψηλό βαθμό τεχνολογικής ανάπτυξης, πιστοποιήσεις σύμφωνα με διεθνείς τεχνικούς κανονισμούς και να είναι ικανές να προσαρμοστούν στις αλλαγές των μεθόδων παραγωγής και των αγορών. Επιπλέον, η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων θα εξαρτηθεί από τη δυνατότητα ενσωμάτωσης των ενεργειακών και περιβαλλοντικών απαιτήσεων, η οποία αποτελεί λειτουργικό άξονα για την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων του τομέα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Χρήσιμες Διευθύνσεις

- Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης της Γαλλίας – *Ministère de la Transition Écologique* <https://www.ecologie.gouv.fr/>
- Στατιστικά στοιχεία Υπουργείου Οικολογικής Μετάβασης σχετικά με τον τομέα κτηρίων: <http://developpement-durable.bsocom.fr/statistiques/>
<https://www.statistiques.developpement-durable.gouv.fr/logement>
- Ένωση Βιομηχανιών Προϊόντων Κατασκευών – *Association des Industries de Produits de Construction (AIMCC)* <https://www.aimcc.org/accueil>
- Γαλλική Ομοσπονδία για το Κτήριο – *Fédération Française du Bâtiment (FFB)* <https://www.ffbatiment.fr/>
- Εθνική Ομοσπονδία Δημοσίων Έργων – *Fédération Nationale des Travaux Publics (FNTP)* <https://www.fntp.fr/>
- Εθνική Ένωση Βιομηχανιών Λατομείων και Δομικών Υλικών - *Union nationale des industries de carrières et des matériaux de construction (UNICEM)* <https://www.unicem.fr/>
- Γαλλικός Οργανισμός Πιστοποίησης – *Comité français d'accréditation (Cofrac)* <https://www.cofrac.fr/>
- Επιστημονικό και Τεχνικό Κέντρο Οικοδόμησης – *Centre Scientifique et Technique du Bâtiment (CSTB)* <http://www.cstb.fr/fr/>
- Κέντρο Μελετών και Εμπειρογνωμοσύνης για τους Κινδύνους, το Περιβάλλον, την Κινητικότητα και τον Σχεδιασμό – *Centre d'Etudes et d'expertise sur les Risques, l'Environnement, la Mobilité et l'Aménagement (CEREMA)* <https://www.cerema.fr/fr>